

Kriminalomsorgens høgskole og utdanningscenter KRUS

2018

Programplan for Bachelorstudium i straffegjennomføring

Innledning	2
Generell studieinformasjon	2
Målgruppe.....	2
Opptakskrav	3
Læringsutbytte	3
Organisering av bachelorstudiet	4
Høgskolekandidat i straffegjennomføring	5
Påbygningsstudiet	5
Studiets kunnskapsgrunnlag	6
Læringsaktiviteter	7
Internasjonalisering.....	8
Skikkethet.....	8
Eksamen og sensur	8
Medvirkning og studentdemokrati	10
Emner: Høgskolekandidat i straffegjennomføring	11
KRUS1000 Introduksjon til fengsels-betjentrollen og kriminalomsorgen I.....	12
KRUS1100 Straffegjennomføringsrett og andre juridiske emner	15
KRUS1200 Kriminalitet og straff.....	18
KRUS1300 Introduksjon til fengsels- betjentrollen og kriminalomsorgen II.....	21
KRUS2000 Sikkerhet og risiko I.....	24
KRUS2100 Tilbakeførings- og miljøarbeid I	27
KRUS2200 Sikkerhet og risiko II	30
KRUS2300 Tilbakeførings- og miljøarbeid II	33
KRUS2400 Profesjonsforståelse og etikk.....	37
Emner: Påbygningsstudiet.....	40
KRUS3000 Kriminalomsorgen som virksomhet.....	41
KRUS3100 Kriminalitetsforebyggende arbeid i kriminalomsorgen.....	46
KRUS3201 Radikalisering og voldelig ekstremisme i kriminalomsorgen	51
KRUS3202 Systematisk endringsarbeid og forebygging av tilbakefall til kriminalitet – tilnærminger, utvikling og kritiske aspekter.....	55
KRUS3203 Veiledning i kriminalomsorgen.....	59
KRUS3900 Bacheloroppgave	62

INNLEDNING

Studieprogrammet Bachelorstudium i straffegjennomføring er basert på rammeplan for bachelor i straffegjennomføring, fastsatt av Kriminalomsorgsdirektoratet 01.09.2017. Studiet bygger på studieprogrammet Høgskolekandidat i straffegjennomføring som ble akkreditert av NOKUT 28.02.2012. Det er delvis regulert av Universitets- og høgskoleloven jf. Forskrift om delvis innlemming av Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS) under lov 1. april nr. 15 om universiteter og høgskoler, av Forskrift om aspiranter i kriminalomsorgen fastsatt av kriminalomsorgens sentrale forvaltning (KSF) med virkning fra 01.01.2012 samt Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring fastsatt av Kunnskapsdepartementet 15.12.2011.

Dette dokumentet er sentralt for alle studenter og de som bidrar i studiet. Alle er forpliktet til å gjøre seg godt kjent med dette.

GENERELL STUDIEINFORMASJON

Studieprogrammet Bachelorstudium i straffegjennomføring består av høgskolekandidatstudiet i straffegjennomføring (120 stp.) og et påbygningsstudium (60 stp.). Høgskolekandidat i straffegjennomføring benevnes også som Fængselsbetjentutdanningen og kvalifiserer for arbeid med ulike straffegjennomføringsformer i fengsel og i samfunnet. Høgskolekandidatstudiet og påbygningsstudiet kvalifiserer til sammen til graden Bachelor i straffegjennomføring. Studieprogrammet oppfyller alle formelle krav som er satt til bachelorstudier, godkjent av NOKUT.

Kriminalomsorgens høgskole og utdanningscenter KRUS (heretter kalt KRUS) skal utdanne ansvarlige, aktive, omsorgsfulle og reflekterte fængselsbetjenter. Bachelorutdanningens innhold er basert på kriminalomsorgens samfunnsoppdrag gitt i Lov om gjennomføring av straff (straffegjennomføringsloven) av 18. mai 2001 nr. 21. Utdanningen er profesjonsrettet og bygger på både erfarings- og forskningsbasert kunnskap. Utdanningen gir fængselsbetjenter både bredde- og dybdekompetanse i straffegjennomføring og bidrar i utvikling av en sømløs, kunnskapsbasert kriminalomsorg.

Bachelorutdanningen vektlegger samarbeid mellom profesjonsgrupper og aktører som arbeider målrettet med straffegjennomføring og forebygging av kriminalitet i og utenfor kriminalomsorgen. Utvikling av profesjonsrollen inngår som et viktig element i hele studiet.

MÅLGRUPPE

Utdanningen kvalifiserer til arbeid som fængselsbetjent i kriminalomsorgen innen alle straffegjennomføringsformer i fengsel og i samfunnet. Utdanningen kvalifiserer for opptak til videre studier på mastergradsnivå ved andre institusjoner enn KRUS.

OPPTAKSKRAV

Studieprogrammet består av to studier som sammen kvalifiserer til bachelorgrad. Rangeringsregler og poengberegninger fremkommer av studienes opptaksreglement.

Påbyggingsstudium (60 stp)
Deltidsstudium over to år som kvalifiserer til Bachelor i straffegjennomføring

Høyskolekandidat i straffegjennomføring – Fengesbetjentutdanningen (120 stp)
Heltidsstudium over to år som kvalifiserer til yrkestittelen fengselsbetjent

LÆRINGSUTBYTTE

Etter fullført bachelor i straffegjennomføring skal studentene ha oppnådd læringsutbytter i tråd med læringsutbyttebeskrivelsene i rammeplan for bachelor i straffegjennomføring.

Kunnskaper

Studenten

- har bred og spesialisert kunnskap om straffegjennomføringens relevante fagområder som gir begreper, perspektiver og metoder for straffegjennomføring i tråd med lov
- har kunnskap om straffens og kriminalomsorgens historie og plass i samfunnet, lovverk samt innsatte og domfeltes sammensatte behov
- har kunnskap om nasjonal og internasjonalt forsknings- og utviklingsarbeid som har betydning for utøvelse av arbeid i kriminalomsorgen
- kan oppdatere sin kunnskap om straffegjennomføring

Ferdigheter

Studenten

- kan anvende faglig kunnskap om straffegjennomføring og relevante resultater fra forsknings- og utviklingsarbeid knyttet til praktiske og teoretiske problemstillinger innen ulike straffegjennomføringsformer og treffe begrunnede valg
- kan reflektere over faglig utøvelse, vurdere og justere egen oppgaveutførelse
- kan finne, vurdere og henvise til informasjon og fagstoff og framstille dette slik at det belyser problemstillinger som er relevante for arbeid i kriminalomsorgen
- kan beherske utvalgte metoder og teknikker som bidrar til å fremme profesjonell yrkesutøvelse som fengselsbetjent

Generell kompetanse

Studenten

- har innsikt i relevante profesjonsfaglige og profesjonsetiske problemstillinger på individ- og systemnivå
- kan på selvstendig grunnlag, og i samarbeid med andre, planlegge og gjennomføre varierte arbeidsoppgaver over tid i kriminalomsorgen, i tråd med etiske krav, retningslinjer og lov
- kan på en nyansert og reflektert måte formidle sentralt fagstoff, teorier, problemstillinger og løsninger både skriftlig og muntlig
- har relasjons- og samarbeidskompetanse og kan bidra til utvikling av god praksis i kriminalomsorgen gjennom utveksling av erfaring, kunnskap og synspunkter
- kjenner til nytenkning og kan bidra i utvikling av praksisfeltet
- har kompetanse til å sikre likeverdige tjenester for alle grupper innsatte og domfelte

ORGANISERING AV BACHELORSTUDIET

Organisering av studiet	Semester	Emner		
Påbygningsstudiet (deltid over to år)	8	KRUS3900 Bacheloroppgave (15 stp)		
	7	Valgfritt programemne (15 stp)		
	6	KRUS3100 Kriminalitetsforebyggende arbeid i kriminalomsorgen (15 stp)		
	5	KRUS3000 Kriminalomsorgen som virksomhet (15 stp)		
Pliktår				
Høgskolekandidat i straffegjennomføring (heltid over to år)	4	KRUS2200 Sikkerhet og risiko II (7,5 stp)	KRUS2300 Tilbakeførings- og miljøarbeid II (15 stp)	KRUS2400 Profesjonsforståelse og etikk (7,5 stp)
	2 og 3	KRUS1300 Introduksjon til fengselsbetjentrollen og kriminalomsorgen II (10 stp)	KRUS2000 Sikkerhet og risiko I (30 stp)	KRUS2100 Tilbakeførings- og miljøarbeid I (20 stp)
	1	KRUS1000 Introduksjon til fengselsbetjentrollen og kriminalomsorgen I (10 stp)	KRUS1100 Straffegjennomføringsrett og andre juridiske emner (10 stp)	KRUS1200 Kriminalitet og straff (10 stp)

HØGSKOLEKANDIDAT I STRAFFEGJENNOMFØRING

De fire første semestrene i programplanen er organisert som et heltidsstudium over to år og gir breddekompetanse i straffegjennomføring. Studiet fører fram til graden høgskolekandidat i straffegjennomføring og er en lønnet grunnutdanning som kvalifiserer for arbeid som fengselsbetjent i kriminalomsorgen.

Studiet legger til rette for god læringsprogresjon for studentene¹, både når det gjelder tilegnelse av teoretisk kunnskap, praktiske ferdigheter og utvikling av identitet som fengselsbetjent. I alle fire semestrene legges det vekt på kobling mellom praksisbasert og forskningsbasert kunnskap.

Første semester gjennomføres ved høgskolen. I dette semesteret blir studentene introdusert for kriminalomsorgen og fengselsbetjentyrket, og tilegner seg grunnleggende kunnskaper og ferdigheter for å arbeide som fengselsbetjent. Første semester skal forberede studentene for videre studier i opplæringsfengslene. De skal etablere gode studievaner, evne til å samarbeide om studieoppgaver, beherske gjeldende læringsplattform, få innføring i vitenskapelig tenkning og akademisk skriving.

I andre og tredje semester organiseres studiene som praksisstudier i en opplæringsenhet. Disse semestrene er dels veiledet praksis og dels ordinære studier som organiseres av KRUS i samarbeid med lokal enhet. Dedikerte aspirantledere² og aspirantveiledere³ ved de lokale opplæringsenhetene har det daglige ansvaret for studentene mens de er i opplæringsenhetene. Gjennomsnittlig to dager i uken organiseres læringsaktivitetene som undervisning og studiearbeid i grupper. I tillegg tilkommer selvstudier. De resterende tre dagene skal studentene ha veiledet praksis som fengselsbetjenter. I praksisstudiene anvender studentene kunnskap og ferdigheter fra tidligere emner i konkret fengselsfaglig arbeid, samt tilegner seg ny kunnskap igjennom veiledning, undervisning og selvstudier. Formålet med praksisstudiene er å gi bred og variert opplæring innen straffegjennomføring. Det skal være god progresjon i praksisstudiene. I starten av praksisstudiene vil studenten delta i utvalgte betjentoppgaver sammen med medstudenter. Studentene får daglig veiledning fra en praksisveileder. Etter hvert i studiet vil studentene få et mer selvstendig ansvar og tilegne seg bred erfaring fra ulike typer fengselsbetjentoppgaver i tråd med læringsutbyttebeskrivelsene i programplanen. Ferdighetstrening skal vektlegges spesielt i andre og tredje semester.

Fjerde semester gjennomføres ved høgskolen. I dette semesteret vektlegges studentenes refleksjon over fengselsbetjentyrket. Studentene skal bearbeide egne erfaringer og tilegne seg ytterligere teoretisk kunnskap. Det skal særlig gis mulighet for kritisk refleksjon og bevisstgjøring av holdninger og verdier og videreutvikling av profesjonelt skjønn. Det skal legges vekt på studentaktive læringsformer. I det siste semesteret skal studentene få mulighet til et kort studieopphold i kriminalomsorgen i et annet europeisk land.

PÅBYGNINGSSTUDIET

Påbygningsstudiet utgjør bachelorprogrammets andre del. Dette er et deltidsstudium som strekker seg over to år (fire semestre) og gir 60 stp. Studiet fører frem til graden Bachelor i straffegjennomføring. Studiet gir dybdekompetanse i straffegjennomføring.

---

¹ Studentene i høgskolekandidatstudiet benevnes formelt som aspiranter, jf. Forskrift om aspiranter i kriminalomsorgen. I dette dokumentet benevnes alle som studenter for å sikre en helhetlig beskrivelse av studiet.

² En aspirantleder er ansatt som inspektør ved en lokal opplæringsenhet og har lang erfaring som fengselsbetjent.

³ En aspirantveileder er ansatt som fengselsbetjent, har bred erfaring fra arbeid i kriminalomsorgen og skal sammen med aspirantleder veilede studentene i opplæringsenheten.

I påbygningsstudiet legges det stor vekt på studentenes erfaring fra arbeid som fengselsbetjent. For å kunne gjennomføre arbeidskravene i studiet kreves det at studentene har en arbeidstilknytning til kriminalomsorgen eller tilsvarende. Studentene er selv ansvarlige for å oppfylle kravet om arbeidstilknytning.

Studiet består av tre teoretiske fellesemner. Et av disse er bacheloroppgaven. I tillegg skal studentene gjennomføre et valgfritt emne. Alle emner avsluttes med en eksamen. Det første obligatoriske emnet gir studentene dybdekunnskap om kriminalomsorgen som virksomhet. I dette emnet legges det også vekt på å videreutvikle studentenes læringsutbytte innen vitenskapsteori. Det andre emnet gir studentene dybdekunnskap om kunnskapsbasert praksis i det kriminalitetsforebyggende arbeidet i kriminalomsorgen. Det valgfrie emnet bidrar til faglig spesialisering i dybden og/eller i bredden. Det valgfrie emnet skal bidra til å bygge opp under studentens faglige interesser og ambisjoner om fremtidige arbeidsoppgaver. KRUS tilbyr valgfrie emner ut fra kriminalomsorgens behov og tilgjengelige ressurser. Det tilbys minimum to valgfrie emner i året. Relevante emner fra andre utdanningsinstitusjoner kan etter søknad innpasses som det valgfrie emnet.

Emner i påbygningsstudiet kan gjøres tilgjengelige for enkeltmestudentene.

Studiets innhold

Påbygningsstudiet består av fire emner:

- KRUS3000 Kriminalomsorgen som virksomhet (15 stp)
- KRUS3100 Kriminalitetsforebyggende arbeid i kriminalomsorgen (15 stp)
- Valgfritt emne (15 stp)
- KRUS3900 Bacheloroppgave (15 stp)

Hvert emne er organisert med 3-4 obligatoriske samlinger på inntil tre dager. Studiet er lagt opp slik at det er nødvendig for eget og medstudenters læringsutbytte og kunnskapsutvikling at alle deltar på samtlige samlinger og gjennomfører obligatoriske arbeidskrav. Studentene skal kommunisere med medstudenter og fagansatte via elektronisk læringsplattform. Det vil bli lagt stor vekt på selvstudier. Noe gruppearbeid vil bli organisert innen hvert emne. Det valgfrie emnet og bacheloroppgaven skal bidra til å styrke studentenes faglige interesser. Formålet med bacheloroppgaven er å styrke studentenes analytiske evne og gi dybdekunnskap innen et selvvalgt tema og kunne bidra til utvikling av kriminalomsorgens praksis. Studentene skal gjennom arbeidet med bacheloroppgaven lære å sette yrkesrelevante problemstillinger inn i vitenskapsteoretiske og praktiske perspektiver, vise analytisk kompetanse og etisk refleksjon, samt bidra til utvikling på eget arbeidssted.

Det understrekes at studiet utgjør en betydelig arbeidsbelastning. Studentene i påbygningsstudiet bør tenke igjennom hvordan de best kan frigjøre tid til studiet. Det forventes her at studentene er i arbeid og at de før studiestart avklarer de praktiske rammene rundt studiet med arbeidsgiver. Dette gjelder både ved deltakelse på de obligatoriske samlingene og ved løpende arbeidsoppgaver.

STUDIETS KUNNSKAPSGRUNNLAG

Kravene til fengselsbetjenters arbeid spenner vidt og innholdet i studiet baseres derfor på kunnskap fra flere ulike fagfelt. Kunnskapsgrunnlaget er dels erfaringsbasert og består av systematisert fengselsfaglig kunnskap som er utviklet i praksisfeltet. Emnene er i stor grad fler- og tverrfaglige og baseres på vitenskapelige disipliner som jus, sosiologi, kriminologi, pedagogikk og psykologi. Emnene bygger også på sammensatt profesjonskunnskap fra profesjonsgrupper som fengselsbetjenter samarbeider med, som f. eks sosialarbeidere, vernepleie og politi.

Kunnskapsgrunnlaget i studiet skriver seg inn i annen europeisk og internasjonal pønologisk forskning som befatter seg med de prosesser som er uttenkt og anvendt for straff, forebygging av kriminalitet og behandlingen av innsatte og domfelte.

LÆRINGSAKTIVITETER

Studier ved KRUS tar i bruk ulike undervisnings- og læringsformer; forelesning, seminar, gruppearbeid, kollokvier samt individuell og gruppevis veiledning. I høgskolekandidatstudiet organiseres studentene i faste grupper. Praksis utgjør også en sentral del av høgskolekandidatstudiet. I praksis foregår læringsaktiviteter enkeltvis, parvis og i grupper.

Gjennom ulike aktiviteter sikres muligheter for å oppnå læringsutbyttet. Dette kan eksempelvis være, praksis, fysiske aktiviteter, skriftlige innleveringer, deltagelse i seminarer og grupper, fremførelse av muntlige faglige innlegg og tilbakemeldinger på medstudenters arbeid. KRUS har eget øvingsfengsel der studentene kan trene på så vel forsvars- og pågripelsesteknikker som ulike kommunikasjonsferdigheter. Øvelsene støttes av digitale verktøy som videoopptak og streaming. Digitale verktøy og elektronisk læringsplattform brukes aktivt gjennom studiene. Obligatorisk undervisning, praksis og arbeidskrav beskrives i den enkelte emneplan.

Påbygningsstudiet er organisert som et samlingsbasert deltidsstudium. Studentene vil være aktive i sitt læringsarbeid både før, under og etter samlingene. Det legges vekt på noe studiearbeid i grupper, samtidig legges det vekt på individuelt studiearbeid. I påbygningsstudiet oppfordres studentene til å danne kollokviegrupper. Kollokviegrupper er selvstyrte studiegrupper.

Praksisstudier i høgskolekandidatstudiet

Praksisstudiene i de utvalgte opplæringsenhetene anses som en viktig og særegen læringsarena i fengselsbetjentutdanningen. Studentene skal gjennom observasjon, samhandling, veiledning og praktisk utprøving i yrkesfeltet gis mulighet til å utvikle sin erfaringskompetanse og bevisstgjøre sin egen yrkesrolle. De skal videreutvikle sin faglige, personlige og relasjonelle kompetanse i direkte samhandling med kolleger, innsatte og domfelte, og under veiledning av praksisveiledere og aspirantleder.

I studiet skal det legges vekt på å tydeliggjøre sammenhenger mellom tilegning av erfarings- og forskningsbasert kunnskap. Studentene vil bli utfordret til å trekke veksler på den erfaring og kunnskap som de bringer med seg inn i studiet. De vil også bli utfordret til kritisk refleksjon over eget arbeid, både individuelt og i grupper. Refleksjon over sammenhenger mellom faglige elementer, erfarings- og forskningsbasert kunnskap forutsetter et åpent læringsmiljø. Ansatte ved KRUS har det faglige ansvaret og bidrar inn i studiet i opplæringsenhetene.

Praksiskoordinator ved KRUS har ansvaret for organiseringen av læringsaktivitetene ved opplæringsenhetene i tett samarbeid med emneansvarlige og aspirantledere. Veiledningen utføres av praksisveiledere og foregår både individuelt og i grupper. Veiledningens målsetning er å bidra til studentenes faglige og personlige utvikling og kvalifisering. Fagansatte ved høgskolen har et spesielt ansvar for å følge opp studiearbeidet i opplæringsenhetene. Førstebetjenter ved KRUS følger opp forhold knyttet til arbeidsgiveransvaret og vurdering av skikkethet.

Plan for studiearbeid og veiledning skal fastsettes snarest mulig etter at studentene har påbegynt studiet i opplæringsenheten. Studentene skal ha minimum 15 veiledningsvakter sammen med aspirantveileder. Praksisstudiene skal være gjennomført og godkjent i overensstemmelse med gjeldende retningslinjer for praksis ved KRUS.

Praksisveiledningen skal fokusere på faglige og etiske problemstillinger, samt utvikling av profesjonell kompetanse. Planlegging av arbeidsoppgaver, oppfølging og evaluering av disse står sentralt i

veiledningen. Studentene har selv ansvar for å forberede innholdet i veiledningen, evt. med bistand fra praksisveileder. Studentene skal også få fortløpende tilbakemelding på sin tjenesteutførelse. De skal i tillegg få en mer omfattende vurdering på sin tjenesteutførelse fra sin praksisveileder halvveis i praksisperioden og ved avslutning av praksisstudiet. Det skal vurderes i hvilken grad studentene har oppnådd læringsutbyttet i studieplanen.

INTERNASJONALISERING

Flerkulturelle og internasjonale perspektiver er ivarettatt i både høgskolekandidatstudiet og i påbygningsstudiet. Deler av det forskningsbaserte kunnskapsgrunnlaget er basert på internasjonal forskning og studentene må forholde seg til engelskspråklig faglitteratur. Studentene deltar også i aktiviteter hvor engelsk er arbeidsspråket. Fagansatte og forskere ved KRUS trekker veksler på kompetanse som oppnås gjennom internasjonale og nasjonale samarbeidsprosjekt, både innen forskning og utviklingsarbeid i kriminalomsorgsfeltet. I fjerde semester i høyskolekandidatstudiet organiseres et kortere studieopphold til ulike europeiske land. Her vil kandidatene få innsikt i andre måter å organisere straffegjennomføring og betjentarbeid og skal skriftlig reflektere over dette.

I påbygningsstudiet kan studentene gjennomføre det valgfrie emnet ved en annen utdanningsinstitusjon, nasjonalt eller internasjonalt. KRUS vil legge til rette for utveksling i påbygningsstudiet.

SKIKKETHET

Skikkethetsvurderingen foregår løpende i hele høgskolekandidatstudiet. Vitnemål for fullført utdanning forutsetter at studenten er vurdert som skikket for yrket.

Kriminalomsorgen er en del av samfunnets maktapparat. Det gir fengselsbetjentene spesielle oppgaver og utfordringer når det gjelder myndighetsutøvelse og makt over mennesker. Krav til personlig egnethet tilsier at den enkelte student vil bli veiledet og vurdert på enkelte områder i forbindelse med gjennomføringen av studieforløpet. Sentrale momenter i denne veiledningen er modenhet, personlig atferd og uttrykte holdninger overfor innsatte, domfelte og kolleger.

Formålet med skikkethetsvurderingen er å sikre at innsatte og domfelte skal møte fengselsbetjenter som er skikket for yrket og være sikret mot overgrep og vilkårlighet. En skikket betjent må også kunne ivareta kollegers trygghet. Forhold utenfor tjenesten kan også tillegges vekt ved vurdering av skikkethet. Dette gjelder opptreden eller handlinger som har direkte betydning for tjenesten som fengselsbetjent eller har betydning for den tillit og aktelse som er nødvendig for å inneha en slik stilling.

EKSAMEN OG SENSOR

Det brukes varierte vurderingsformer i studiene. Vurderingsformene skal tilpasses læringsutbyttet i det enkelte emne.

Rettigheter og plikter for studenter ved KRUS er regulert i forskrifter og retningslinjer ved KRUS.

Ved eksamen eller vurdering der resultatet inngår på vitnemålet, eller innregnes i karakter for vedkommendes studium, oppnevner KRUS sensorer i samråd med fagmiljøet ved KRUS. Bruk av sensor går frem av emneplanene. Det skal normalt benyttes to sensorer ved muntlig og skriftlig eksamen.

Det benyttes to karakterskalaer/vurderingsuttrykk i studiene.

Bestått/ikke bestått. Når UH-lovens karakterskala bestått/ikke bestått benyttes, skal dette være et selvstendig vurderingsuttrykk uten sammenheng med den graderte karakterskalaen.

Gradert karakterskala. Ved KRUS benyttes UH-lovens graderte karakterskala med følgende generelle, kvalitative beskrivelser:

Symbol	Betegnelse	Beskrivelse av vurderingskriterier
A	Fremragende	Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Kandidaten viser svært god vurderingsevne og stor grad av selvstendighet.
B	Meget god	Meget god prestasjon. Kandidaten viser meget god vurderingsevne og selvstendighet.
C	God	Jevnt god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder. Kandidaten viser god vurderingsevne og selvstendighet på de viktigste områdene.
D	Brukbar	En akseptabel prestasjon med noen vesentlige mangler. Kandidaten viser en viss grad av vurderingsevne og selvstendighet.
E	Tilstrekkelig	Prestasjonen tilfredsstiller minimumskravene, men heller ikke mer. Kandidaten viser liten vurderingsevne og selvstendighet.
F	Ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstiller de faglige minimumskravene. Kandidaten viser både manglende vurderingsevne og selvstendighet.

Begrunnelse og klage

Eksamenskandidater kan klage på karakteren på alle skriftlige eksamener. Før klage fremsettes bør studenten ha bedt om begrunnelse på karakteren.

Begrunnelse:

Ved skriftlig eksamen er frist for krav om begrunnelse **en uke** etter karakteren ble kunngjort. Krav om begrunnelse fremmes av studenten i Studentweb. Studieadministrasjonen formidler krav om begrunnelse til riktig fagperson/sensor i Fagpersonweb.

Hvis studenten ønsker begrunnelse for muntlige og praktiske eksamener, må studenten ta kontakt med sensor eller faglærer **umiddelbart** etter at karakteren er gjort kjent.

Studenten får normalt begrunnelsen **innen to uker**. I begrunnelsen redegjøres det for karakteren til studenten med vurdering av studentens prestasjoner.

Begrunnelsen gis enten muntlig eller skriftlig. Dette er det sensorene som velger.

Klage på formelle feil:

Klage på formelle feil foretas av studenten i Studentweb. Studentene kan når som helst logge seg inn på denne siden og finne sine karakterer. Her er det mulig å opprette en klagesak, følge opp status for behandling av klagesaker og se resultatet av klagen.

Konsekvens av klage kan være at eksamensforsøket blir annullert og at kandidaten får en ny vurdering av eksamensbesvarelsen eller at det blir avholdt en nye eksamen eller prøve.

Dersom KRUS eller klagenemd finner at det er begått formelle feil, og det er rimelig å anta at dette kan ha hatt betydning for en eller flere kandidaters prestasjon eller bedømmelse av denne, kan det bestemmes at det skal foretas ny sensurering eller avholdes ny eksamen eller prøve.

Klage på karakter:

Studenter kan ikke klage på karakteren på en muntlig eller praktisk eksamen.

Klage på skriftlig eksamen foretas i Studentweb og må fremsettes **innen tre uker** etter eksamensresultatet er kunngjort eller tre uker etter at studenten har mottatt begrunnelse for karakter, eller svar på klage om formelle feil.

Hvis flere kandidater i en gruppe ønsker å klage, får klagen bare konsekvenser for dem som har fremmet klagen. Alle i en gruppe må dermed ikke klage. Studieadministrasjonen tar imot klagen og oppretter ny sensorkommisjon bestående av en intern og en ekstern sensor.

Den nye kommisjonen får ikke innsikt i opprinnelig karakter og begrunnelse.

Svar på klagen registreres og publiseres i Studentweb innen tre uker etter klagefristen.

Ny og utsatt eksamen

Studenter som ikke har bestått ordinær eksamen eller som ble syk på eksamen eller har annet dokumentert gyldig fravær, har rett til ny og utsatt eksamen. Nye og utsatte eksamener arrangeres normalt sammen, innen rimelig tid etter ordinær eksamen. Når ordinær eksamen er eksamen uten tilsyn, som hjemmeeksamen, mappevurdering eller lignende, kan det fastsettes annen vurderingsform for ny og utsatt eksamen (jf. *Forskrift om studier, eksamen og opptak*).

MEDVIRKNING OG STUDENTDEMOKRATI

Studentene har en sentral rolle i kvalitetsarbeidet ved KRUS. De velger tillitsvalgte i hvert kull som deltar i lærings- og arbeidsmiljøutvalget hvor studentenes læringsmiljø og rammebetingelser for læring står sentralt. Tillitsvalgte er også representert i studiekvalitetsutvalget der blant annet revisjon av studieprogrammene blir behandlet før de oversendes direktør for endelig godkjenning. Studentene inviteres etter hvert semester til elektronisk evaluering av studiet. De tas også med i underveisevalueringer med fagansatte på høgskolen og med aspiratledere i opplæringsenhetene. Se nærmere beskrivelser av kvalitetsarbeidet på KRUS sine hjemmesider. <http://www.krus.no/kvalitetsarbeid-i-hoegskolekandidatstudiet.5917936-394249.html>

EMNER: HØGSKOLEKANDIDAT I
STRAFFEGJENNOMFØRING

KRUS1000 INTRODUKSJON TIL FENGSELS- BETJENTROLLEN OG KRIMINALOMSORGEN I

Emnekode og emnenavn	KRUS1000 Introduksjon til fengselsbetjentrollen og kriminalomsorgen I
Engelsk emnenavn	Introduction to the Role of the Prison Officer and the Norwegian Correctional Service I
Studieprogrammet emnet inngår i	Høgskolekandidat i straffegjennomføring
Emnegruppe emnet inngår i	Teoretiske fellesemner
Studiepoeng	10
Semester	1.
Undervisningsspråk	Norsk

INNLEDNING

Emnet er flerfaglig og gir en introduksjon til emnene *profesjonsforståelse og etikk, sikkerhet og risiko* samt *tilbakeførings- og miljøarbeid* – emner som tas opp i senere semestre. I emnet skal aspirantene få en første innføring i samfunnets krav og forventninger til kriminalomsorgen og fengselsbetjentens oppgaver.

Sentrale temaer vil være kriminalomsorgens organisering og plass i samfunnet, kriminalomsorgens mål, verdier og prinsipper, grunnleggende kunnskaper om miljøarbeid og om sikkerhet og risiko samt fengselsbetjentens rolle og ansvar i straffegjennomføringen.

LÆRINGSUTBYTTE

Kunnskap

Aspiranten

- har kjennskap til kriminalomsorgen som etat, samfunnsoppdrag, menneskesyn, verdier og prinsipper
- har grunnleggende kunnskap om aspirantens og fengselsbetjentens ansvar og oppgaver, herunder gjeldende instruksjoner og retningslinjer
- kjenner til profesjoners rolle i velferdsstaten
- har kunnskap om ulike former for makt
- har grunnleggende kunnskap om tilbakeføringsarbeid
- har kunnskap om miljøarbeid som metode
- har grunnleggende kunnskap om kommunikasjon og relasjonsarbeid
- har kjennskap til rus og psykisk ustabilitet
- har grunnleggende kunnskap om sikkerhet og risiko
- har grunnleggende kunnskap om konflikthåndtering og fysisk maktanvendelse
- har kjennskap til stress og krisehåndtering
- har kjennskap til kriminalomsorgens fagsystemer og krav til informasjonsbehandling og dokumentasjon

Ferdigheter

Aspiranten

- kan reflektere over utvalgte faglige og etiske problemstillinger som er relevante for kriminalomsorgsfaglig praksis
- kan anvende enkle kommunikasjonsferdigheter i en samtale hvor målet er å etablere en troverdig relasjon
- kan utføre grunnleggende selvforsvars- og pågripelsesteknikker og bruk av tvangsmidler
- kan planlegge, gjennomføre og vurdere utvalgte kontrollrutiner

Generell kompetanse

Aspiranten

- er bevisst ulike roller og oppgaver fengselsbetjenten har i straffegjennomføringen
- kan reflektere over egen dannelse som fengselsbetjent

FORKUNNSKAPSKRAV

Ingen

ARBEIDS- OG UNDERVISNINGSFORMER

Arbeidsmåtene veksler mellom ulike aspirantaktiviteter – individuelt studiearbeid, basisgruppearbeid, seminargruppearbeid og øvelser i øvingsfengsel og gymsal. Noen av øvelsene i øvingsfengslet videofilmes for oppfølging i seminar. Deler av pensum blir behandlet i forelesninger og ulike læringsaktiviteter. Aspirantene har selv ansvar for å gjennomgå alt pensum. Det forventes at aspirantene deltar aktivt i diskusjoner i basisgruppe og seminar.

Arbeidskrav

Fysisk maktanvendelse

VURDERINGS-/EKSAMENSFORM OG SENSORORDNING

Individuell skriftlig flervalgsoppgave med tilsyn, 2 timer. Intern sensor.

Karakterskala/Vurderingsuttrykk

Vurderingsuttrykket er bestått/ikke bestått.

Hjelpemidler til eksamen

Ingen

PENSUM

Bråten, O. A. (2011). *Håndbok i konflikthåndtering: forebygging av trakassering, trusler og vold*. Kristiansand: Høyskoleforlaget. [Kap. 1 og 2]

Drægebø, H. (2006). Miljøarbeid i fengsel. I E. Larsen (Red.), *Fengslet som endringsarena* (KRUS håndbok 3/2006, s. 193-204). Oslo: KRUS.

Eide, T., & Eide, H. (2004). *Kommunikasjon i praksis: relasjoner, samspill og etikk i sosialfaglig arbeid*. Oslo: Gyldendal akademisk. [Kap. 1, 3 og 4]

Fjørtoft, K., & Skorstad, B. (1998). *Etikk i sosialt arbeid: mellom samfunnsplikt og personlig ansvar*.

Oslo: Ad Notam Gyldendal. [kap. 3]

Helgesen, L. A. (2017). *Menneskets dimensjoner: lærebok i psykologi* (3. utg.). Oslo: Cappelen Damm akademisk. [s. 246-274]

Hjellnes, S. (2006). Totale trekk ved fengsel og fengsling. I E. Larsen (Red.), *Fengslet som endringsarena* (KRUS håndbok 3/2006, s.118-147). Oslo: KRUS.

Johnsen, L. W. (2009). *Risikovurdering: praktisk risiko- og sårbarhetsanalyse i virksomheter*. Oslo: Gyldendal. [Kap. 1]

Karlsen, V. (2001). Oss betjenter imellom. I E. Larsen (Red.), *Etikk og moral på en utfordrende yrkesarena* (s. 127-159). Oslo: KRUS.

Kriminalomsorgens utdanningscenter KRUS. (2006). *Sikkerhet i fengsel: SIF*. Oslo: KRUS. [kap. 1 og 2, side 3-25]

Kriminalomsorgens utdanningscenter KRUS. (2009). *Sikkerhet i friomsorgen: SIFO*. Oslo: KRUS. [kap. 2, 11]

Kriminalomsorgsdirektoratet. (2014). *Beredskapsplanverk 1: håndbok: teoretisk tilnærming til sikkerhets- og beredskapsarbeid i kriminalomsorgen*. Lillestrøm: KDI.

Kvalnes, Ø. (2017). *Se gorillaen! Etikk i arbeid* (3. utg.). Oslo: Universitetsforlaget. [kap. 1 og 2]

Langelid, T. (2015). *Bot og betring. Fengselsundervisninga si historie i Noreg*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. [Kap. 3]

Lund, P. E. (2006). Ledelse og makt i kriminalomsorgen. I E. Larsen (Red.), *Fengslet som endringsarena* (KRUS håndbok 3/2006, s. 294-322). Oslo: KRUS.

Nymo, K. (2006). På sporet av den profesjonelle fengselsbetjenten. I E. Larsen (Red.), *Fengslet som endringsarena* (KRUS håndbok 3/2006, s. 90-109). Oslo: KRUS.

Sandham, D. (2017). *Sikkerhet og fysisk maktanvendelse i kriminalomsorgen..* Drammen: Forlaget vett & Viten AS

St.meld.nr. 37 (2007-2008). (2008). *Straff som virker – mindre kriminalitet - tryggere samfunn (kriminalomsorgsmeldinga)*. Hentet fra <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/stmeld-nr-37-2007-2008-/id527624/> [Kap. 14]

Relevant fra overordnet rammeverk

Europarådet. (2012). *Europeiske fengselsregler*. Hentet fra <http://www.kriminalomsorgen.no/nye-europeiske-fengselsregler-paa-norsk.38982-237613.html>

Fengselsstyret. (1962). *Alminnelig tjenesteinstruks for fengselsvesenets tjenestemenn*. Oslo: Fengselsstyret.

Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet. (2012). *Etiske retningslinjer for statstjenesten* (Revidert 26. april 2012). Hentet fra <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/etiske-retningslinjer-for-statstjenesten/id88164/>

Kriminalomsorgens sentrale forvaltning. (2005). *Yrkesetiske retningslinjer for kriminalomsorgen* (2. utg.). Hentet fra <http://www.kriminalomsorgen.no/yrkesetiske-retningslinjer-i-kriminalomsorgen.527278-237613.html>

Kriminalomsorgens sentrale forvaltning. (2006). *Kriminalomsorgens sikkerhetsstrategi 2006-2010*. Oslo: KSF.

Kriminalomsorgsdirektoratet. (2014). *Virksomhetsstrategi 2014-2018*. Lillestrøm: KDI.

Meld. St. 12 (2014-2015). (2014). *Utviklingsplan for kapasitet i kriminalomsorgen*. Oslo: Justis- og beredskapsdepartementet. [Kap. 7, pkt. 7.1, s. 32-33]

KRUS1100 STRAFFEGJENNOMFØRINGSRETT OG ANDRE JURIDISKE EMNER

Emnekode og emnenavn	KRUS1100 Straffegjennomføringsrett og andre juridiske emner
Engelsk emnenavn	The Law of Execution of Sentences and Other Legal Topics
Studieprogrammet emnet inngår i	Høgskolekandidat i straffegjennomføring
Emnegruppe emnet inngår i	Teoretiske fellesemner
Studiepoeng	10
Semester	1.
Undervisningsspråk	Norsk

INNLEDNING

En fengselsbetjent skal være bevisst det rettslige handlingsrommet for sin makt- og myndighetsutøvelse, og skal kunne identifisere og løse juridiske problemstillinger innen fagfeltet. Det stilles krav til muntlig og skriftlig å kunne ta stilling til og løse oppgaver innen sentrale områder: Straffegjennomføringsrett, menneskerettigheter og internasjonale forpliktelser, forvaltningsrett og saksbehandling samt strafferett og straffeprosess.

LÆRINGSUTBYTTE

Kunnskaper

Aspiranten

- har kunnskap om utvalgte straffebestemmelser samt straffeprosessuelle prinsipper og saksgang.
- kjenner sentrale regler for straffegjennomføring
- har kjennskap til relevant nasjonalt og internasjonalt regelverk
- har kunnskap om saksbehandling, forvaltningsrettslige prinsipper, juridiske begreper og metode

Ferdigheter

Aspiranten

- kan identifisere og ta stilling til juridiske problemstillinger.
- kan veilede innsatte og domfelte om rettigheter og plikter under straffegjennomføring.
- kan bruke juridisk kunnskap som grunnlag for gode vurderinger og beslutninger i sitt arbeid som fengselsbetjent.

Generell kompetanse

Aspiranten

- kan anvende juridisk metode ved løsning av rettslige spørsmål og identifisere juridiske spørsmål i en kriminalomsorgsfaglig kontekst.
- har bevissthet om de juridiske rammene for Kriminalomsorgens maktutøvelse.
- er bevisst sitt ansvar for tilrettelegging av innsattes egenutvikling mot et kriminalitetsfritt liv.
- har forståelse for menneskerettighetenes betydning for individ og samfunn.
- har evnen til å videreutvikle juridisk tenkning og refleksjon for å kunne ivareta rettsikkerheten til innsatte, ansatte og samfunnet.

FORKUNNSKAPSKRAV

Ingen

ARBEIDS- OG UNDERVISNINGSFORMER

Organiserte læringsaktiviteter

- Auditoriet: Forelesninger, oppgavegjennomgang.
- Seminar: Undervisning, oppgavegjennomgang, faglige diskusjoner og praktiske/teoretiske øvelser.
- Gruppeundervisning: Faglige diskusjoner, praktiske/teoretiske øvelser samt styrt læringsaktivitet med veiledning av faglig tilsatt.

VURDERINGS-/EKSAMENSFORM OG SENSORORDNING

Individuell skriftlig eksamen under tilsyn, 6 timer.

En intern og en ekstern sensor.

Karakterskala/Vurderingsuttrykk

Vurderingsuttrykket er en gradert skala med fem trinn fra A til E for bestått og F for ikke bestått.

Hjelpemidler til eksamen

Se egne retningslinjer.

PENSUM

Abusland, T. & Bragdø-Ellenes, S. C. (2017). *Forvaltningsrett i et nøtteskall*. Oslo: Gyldendal juridisk. [Side 15-80, 96-103, 104-182, 187-200]

Andenæs, J. (2009). *Norsk straffeprosess* (4.utg.). Oslo: Universitetsforlaget. [Side 104-107]

Borgarting lagmannsrett. (2017). *LB-2016-111749*. Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/LBSIV/avgjorelse/lb-2016-111749?q=LB-2016-111749>

Fredriksen, S. (2016). *Lovbrudd, skyld og straff: hovedlinjer i alminnelig strafferett*. Oslo: Gyldendal juridisk. [Kap. 2, 4-7 & 11]

Høstmælingen, N. (2010). *Hva er menneskerettigheter* (2. utg.). Oslo: Universitetsforlaget.

Norges Høyesteretts ankeutvalg. (2017). *HR-2017-1127-U*. Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/HRSIV/avgjorelse/hr-2017-1127-u?q=HR-2017-1127-U>

Ot.prp. nr. 90 (2003-2004). (2004). *Om lov om straff (straffeloven)*. Oslo: Justis- og politidepartementet. [Kap. 6]

- Reusch, M., & Reusch, C. H. P. (2004). *Retten er satt: håndbok ved behandling av straffesaker og sivile saker* (2.utg.). Oslo: Cappelen akademisk. [Side 20-21 & 83-87]
- Storvik, B. L. (2017). *Straffegjennomføring*. (3. utg.). Oslo: Cappelen Damm Akademisk. [s. 21-54, 62-76, 119-137, 138-231, 254-319, 328-340, 348-381, 382-414]
- Wegner, R. B. (2015). *Strafferett: spesiell del* (2. utg.). Drammen: Vett & Viten. [S. 41 – 54, 115 – 123 og 159 – 176]
- Øyen, Ø. (2016). *Straffeprosess*. Bergen: Fagbokforlaget. [Side 23-26, 82-91 & 173-181]

KRUS1200 KRIMINALITET OG STRAFF

Emnekode og emnenavn	KRUS1200 Kriminalitet og straff
Engelsk emnenavn	Crime and Punishment
Studieprogrammet emnet inngår i	Høgskolekandidat i straffegjennomføring
Emnegruppe emnet inngår i	Teoretiske fellesemner
Studiepoeng:	10
Semester:	1.
Undervisningsspråk:	Norsk

INNHold

Det er viktig at fengselsbetjenter har kunnskap om ulike forhold som kan føre til kriminalitet og hvordan samfunnet møter kriminalitet. Emnet gir kunnskap om innsatte og straffedømte, kriminalitetens mulige årsaker, begrunnelser for straff, kriminalitetsbildet og forebygging.

LÆRINGSUTBYTTE

Kunnskap

Aspiranten

- har kjennskap til straffesakskjeden og kriminalomsorgens rolle
- har kunnskap om mulige forklaringer på kriminalitet
- har kunnskap om ulike begrunnelser for straff
- har kunnskap om kriminalitetsbildet, innsatte og straffedømte
- har kunnskap om kriminalitetsforebygging

Ferdigheter

Aspiranten

- kan anvende faglig kunnskap for å forstå mulige årsaker til kriminalitet
- kan reflektere over ulike begrunnelser for straff
- kan forholde seg kritisk til statistikk og forskningsbasert kunnskap om kriminalitet
- kan reflektere over utfordringer i forebyggingsarbeidet
- kan drøfte en problemstilling ved å bruke vitenskapelige tekster

Generell kompetanse

Aspiranten

- har forståelse for vitenskapelig tenkemåte
- kan forholde seg kritisk til ulike kunnskapskilder
- kan anvende kunnskap til kritisk refleksjon
- kan bringe inn ulike perspektiver i diskusjoner om kriminalitet og straff

FORKUNNSKAPSKRAV

Ingen

ARBEIDS- OG UNDERVISNINGSFORMER

Emnet dekkes gjennom ulike læringsformer som forelesninger, seminar, basisgrupper og selvstudier. Deler av pensum blir gjennomgått i undervisningen, men aspirantene har selv ansvar for å sette seg inn i gjeldende læringsutbyttebeskrivelser og pensum i emnet. Det forventes at aspirantene deltar aktivt i diskusjoner i basisgruppe og seminar. Aspirantene skal arbeide med en emneoppgave i gruppe. Oppgaven skal gi mulighet til refleksjon over noen problemstillinger som er sentrale i emnet.

VURDERINGS-/EKSAMENSFORM OG SENSORORDNING

Individuell hjemmeeksamen, 3 dager. En intern og en ekstern sensor.

Karakterskala/Vurderingsuttrykk:

Vurderingsuttrykket er en gradert skala med fem trinn fra A til E for bestått og F for ikke bestått.

Hjelpemidler til vurdering/eksamen:

Alle hjelpemidler er tillatt.

PENSUM

- Bjørge, T. (2015). *Forebygging av kriminalitet*. Oslo: Universitetsforlaget. [Kapittel 1].
- Christie, N. (2004). Straffen som problem. *Nordisk tidsskrift for kriminalvidenskap*, 91(4), 302-310.
- Cramer, V. (2014). *Forekomst av psykiske lidelser hos domfelle i norske fengsler* (Prosjektrapport 2014-1). Hentet fra <http://www.kriminalomsorgen.no/publikasjoner.5020267-242465.html>
- Eide, A. K., & Giertsen, H. (2009). *Med! eller? Virkninger av, og utfordringer ved, gjenopprettende rett som alternativ til straff* (NF-rapport nr. 14/2009). Hentet fra www.nordlandsforskning.no [Kapittel 4 og 6].
- Fekjær, S. B. (2015). *Hvordan forstå statistikk? Politi og kriminalitet*. Oslo: Gyldendal akademisk.
- Fornes, I. (2016). Ungdomsstraffens første år. En undersøkelse av ungdomsstraffens anvendelsesområde og innhold i straffartens første år. *Tidsskrift for strafferett*, 16(3), 238-280.
- Frønes, I., & Strømme, H. (2010). *Risiko og marginalisering: norske barns levekår i kunnskapssamfunnet*. Oslo: Gyldendal. [Kapittel 3].
- Johnsen, B. (2011). Forvaring - fra særreaksjon og «straff» til lovens strengeste straff: et skritt frem eller ett tilbake? *Nordisk tidsskrift for kriminalvidenskap*, 98(1), 2-16.
- Kristoffersen, R. (2006). Resultater og utfordringer i samfunnsstraffen. *Rett på sak*, (4), 32-33.
- Larsson, P., & Korsell, L. (2010). Organisert kriminalitet, en kunnskapsstatus. *Nordisk tidsskrift for kriminalvidenskap*, 97(3), 443-454.
- Lid, S. (2015). Utvikling i straffereaksjoner 2002-2013. Markant skifte i straff av ungdom. *Samfunnsspeilet*, (2), 29-38. Hentet fra <http://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/ssp>
- Lien, I. L. (2011). *I bakvendtland: kriminelle liv*. Oslo: Universitetsforlaget. [Kapittel 3].
- Meld. St. 12 (2014-2015). (2014). *Utviklingsplan for kapasitet i kriminalomsorgen*. Hentet fra <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-12-2014-2015/id2356059/> [Kapittel 7 punkt.7.3, 7.4 og 7.5 og kapittel 8].
- Natland, S. (2008). Voldelige jenter - nye former for femininitet? *Tidsskrift for ungdomsforskning*, 8 (2), 3-24.

- NOU 2013:9. (2013). *Ett politi – rustet til å møte fremtidens utfordringer. Politianalysen*. Hentet fra <http://www.regjeringen.no/nb/dep/jd/dok/nouer/2013/nou-2013-9.html?id=730815> [Kapittel 10].
- Nymo, K. (2015). Hvorfor straffer vi – egentlig? *Tidsskrift for strafferett*, 15(3), 287-314.
- Politidirektoratet. (2015). *Analyse av barne- og ungdomskriminaliteten i Norge. Rapport basert på registrert kriminalitet fra 2010-2014*. Hentet fra <https://www.politi.no/globalassets/dokumenter/01-rapporter-statistikk-og-analyse/barne--og-ungdomskriminalitet/analyse-av-barne--og-ungdomskriminaliteten-i-norge>
- Prop. 1 S (2017-2018). (2017). *For budsjettåret 2018. Utgiftskapitler: 61, 400-497. Inntektskapitler: 3400-3497: Tilråding fra Justis- og beredskapsdepartementet 29. september 2017, godkjent i statsråd samme dag*. (Regjeringen Solberg). Hentet fra https://www.regjeringen.no/contentassets/33bd00c0fdc94bdeb08ae38f09010c2d/no/pdfs/prp201720180001_jddddpdfs.pdf
- Revold, K. M. (2015). *Innsattes levekår 2014: før, under og etter soning*. Oslo: Statistisk sentralbyrå.
- Skarøhamar, T. (2017). Lovbrytere. I H. M. Lomell og May-Len Skilbrei (red.), *Kriminologi* (82-98). Oslo: Universitetsforlaget.
- Skog, O. J. (2006). *Skam og skade: noen avvikssosiologiske temaer*. Oslo: Gyldendal akademisk. [Kapittel 6, 34 s.]
- Storvik, B. L. (2017). *Straffegjennomføring*. (3. utg.). Oslo: Cappelen Damm Akademisk. [s. 498-503]
- Thomassen, M. (2006). *Vitenskap, kunnskap og praksis: innføring i vitenskapsfilosofi for helse- og sosialfag*. Oslo: Gyldendal akademisk. [s. 19-39]
- Thorsen, L., Lid, S., & Stene, R. J. (2009). *Kriminalitet og rettsvesen 2009*. Oslo: Statistisk sentralbyrå. [kapittel 2].

KRUS1300 INTRODUKSJON TIL FENGSELS- BETJENTROLLEN OG KRIMINALOMSORGEN II

Emnekode og emnenavn	KRUS1300 Introduksjon til fengselsbetjentrollen og kriminalomsorgen II
Engelsk emnenavn	Introduction to the Role of the Prison Officer and the Norwegian Correctional Service II
Studieprogrammet emnet inngår i	Høyskolekandidat i straffegjennomføring
Emnegruppe emnet inngår i	Praktiske fellesemner
Studiepoeng	10
Semester	2.
Undervisningsspråk	Norsk

INNHold

I dette emnet introduseres aspirantene for veiledet praksis og praksisstudier. Emnet gir rammer for praksis og studiearbeid. Det legges vekt på fengselsbetjentens rolle og arbeid i lokal organisering og ledelse, profesjonsetikk og juss.

Kommunikasjon med kolleger og innsatte/domfelte vektlegges spesielt. Stress-, konflikt- og krisehåndtering samt grunnleggende sikkerhetsprosedyrer står sentralt.

Skriftlighet i tjenestutførelse med fokus på kartlegging, dokumentasjon og bruk av fagsystemer vil tematiseres gjennomgående.

LÆRINGSUTBYTTE

Kunnskaper

Aspiranten

- forstår hvordan fengsel med høyt sikkerhetsnivå er organisert, og hvordan organisasjonsstruktur og organisasjonskultur påvirker måloppnåelse i organisasjonen.
- kjenner lokalt regelverk og forstår hvordan dette er forankret i lov og forskrift
- forstår hvordan ulike profesjonsgrupper bidrar i straffegjennomføringen
- har kjennskap til hvordan sikkerhetsprosedyrer og kontrolltiltak er operasjonalisert
- kunnskap om juridiske rammer, taktiske prinsipper og etiske avveininger ved aksjonstjeneste og bruk av tvangsmidler
- har kjennskap til hvordan tilbakeførings – og miljøarbeid er tilrettelagt og gjennomføres i fengsel med høyt sikkerhetsnivå
- har forståelse for utfordringer rusmidler, legale medikamenter og dopingmidler kan skape i fengsel

Ferdigheter

Aspiranten

- kan utføre rutineoppgaver som fengselsbetjent i tråd med yrkesetiske retningslinjer og innen juridiske rammer
- kan gjenkjenne egne stress- og krisereaksjoner og gjennomføre utvalgte stressmestringsteknikker
- kan kommunisere og samhandle med kolleger og innsatte/domfelte
- kan gjennomføre enkle risikovurderinger, utføre påkrevde sikkerhetstiltak og kontrollrutiner
- behersker fysisk maktanvendelse med hovedvekt på aksjonstjeneste og bruk av tvangsmidler
- kan bruke utvalgte IKT-baserte fagsystemer

Generell kompetanse

Aspiranten

- har kompetanse til å utføre kjerneoppgaver i fengsel med høyt sikkerhetsnivå
- har oversikt over lokalt sikkerhetsregime og daglige rutiner for fengselsbetjenter og kan bidra til å ivareta statisk, organisatorisk og dynamisk sikkerhet
- kan reflektere rundt egen og andres tjenesteutøvelse

FORKUNNSKAPSKRAV

Ingen

ARBEIDS- OG UNDERVISNINGSFORMER

- Seminarundervisning
- Praktisk instruksjon og øvelser
- Gruppearbeid
- Selvstudier
- Individuell oppgaveløsning
- Veiledet praksis

Arbeidskrav

- Praktisk/metodiske arbeidsoppgaver
- Emneoppgave
- Ferdighetsprøver i fysisk maktanvendelse
- Veiledet praksis

VURDERINGS-/EKSAMENSFORM OG SENSORORDNING

Individuell skriftlig flervalgsoppgave under tilsyn, 2 timer. Intern sensor.

Karakterskala/vurderingsuttrykk

Vurderingsuttrykket er bestått/ikke bestått

Hjelpemidler til vurdering/eksamen

Ingen

PENSUM

- Asbjørnsen, S. (2008). *Håndbok i rapportlære* (2. utg.). Oslo: KRUS.
- Bang, H. (2011). *Organisasjonskultur* (4. utg.). Oslo: Universitetsforlaget. [Kap. 4].
- Bang, S. (2013). *Rørt, rammet og rystet: faglig vekst gjennom veiledning*. Oslo: Gyldendal akademisk. [s. 21 – 25].
- Eide, T., & Eide, H. (2004). *Kommunikasjon i praksis: relasjoner, samspill og etikk i sosialfaglig arbeid*. Oslo: Gyldendal. [s. 155-205].
- Hansen, W. M. (2003). *Håndbok i krisehåndtering for kriminalomsorgen*. Oslo: KRUS. [s. 6 – 21].
- Kriminalomsorgens utdanningscenter KRUS. (2006). *Sikkerhet i fengsel: SIF*. Oslo: KRUS. [Kap. 2, side 32-41, 59-69, 83-94].
- Kvalnes, Ø. (2017). *Se gorillaen! Etikk i arbeid* (3. utg.). Oslo: Universitetsforlaget. [kap. 3 og 4].
- Linde, S., & Nordlund, I. (2006). *Innføring i profesjonelt miljøarbeid: systematikk, kvalitet og dokumentasjon* (2. utg.). Oslo: Universitetsforlaget. [s. 106-139]
- Olsvik, E. H. (2016). *Vitenskapsteori for sykepleie: tenkemåter i kunnskapsstyrt profesjonsutøvelse*. Drammen: Vett & Viten. [s. 139 – 152].
- Sandham, D. (2017). *Sikkerhet og fysisk maktanvendelse i kriminalomsorgen*. Manuskript antatt. [Kapittel?]

Forutsettes kjent:

Rundskriv 2/2002 – Retningslinjer for kontaktbetjentarbeidet.

Lokale retningslinjer og instruksverk medregnes ikke i pensum.

KRUS2000 SIKKERHET OG RISIKO I

Emnekode og emnenavn	KRUS2000 Sikkerhet og risiko I
Engelsk emnenavn	Safety, Security and Risk Management I
Studieprogrammet emnet inngår i	Høgskolekandidat i straffegjennomføring
Emnegruppe emnet inngår i	Praktiske fellesemner
Studiepoeng	30
Semester	2. og 3.
Undervisningsspråk	Norsk

INNHold

Emnet skal bidra til at aspirantene får grunnleggende kompetanse i å planlegge, gjennomføre og vurdere tiltak som fremmer sikkerhet for samfunn, ansatte, innsatte og domfelte. I emnet skal aspirantene oppøve sin evne til å reflektere kritisk over egen og andres tjenesteutøvelse. Emnet videreføres i fjerde semester.

Emnet er tverrfaglig og er basert på praktisk og forskningsbasert kunnskap. Emnet bygger på tilegnede kunnskaper og ferdigheter fra første semester og introduksjonsemnet i andre semester.

Skriftlighet i fengselsbetjentrollen med fokus på kartlegging, dokumentasjon og bruk av fagsystemer vil tematiseres gjennomgående.

LÆRINGSUTBYTTE

Kunnskaper

Aspiranten

- kan gjøre rede for hvordan statisk, dynamisk og organisatorisk sikkerhet ivaretas på ulike sikkerhetsnivåer i forskjellige straffegjennomføringsformer
- har innsikt i fengselsbetjentes rolle og rutiner for daglig risikovurdering med sikte på å ivareta sikkerheten for både innsatte, ansatte og samfunnet
- har forståelse for sentrale elementer i beslutningsteori med fokus på situasjonsoppfatning og beslutningstagning
- har innsikt i rutiner og prosedyrer ved innkomst, utgang og overføring til andre straffegjennomføringsformer
- kan vise til ulike mekanismer som kan virke konfliktfremmende og konfliktdepende i fengsel
- har kunnskap om etiske og juridiske føringer i sikkerhetsarbeidet

Ferdigheter

Aspiranten

- kan beherske ulike former for kartlegging og dokumentasjon gjennom bruk av utvalgte fagsystemer
- kan skriftlig og muntlig planlegge, gjennomføre og vurdere sikkerhetstiltak og kontrollrutiner innenfor utvalgte straffegjennomføringsformer
- kan foreta ulike typer risikovurderinger og formidle disse til berørte parter, både muntlig og skriftlig.

- kan tolke ulike signaler på konfliktnivå og bruke tilpasset kommunikasjon for å håndtere og løse konflikter med lavest mulig grad av intervensjon
- kan identifisere kjennetegn ved innsatte og domfelte som utgjør risiko for seg selv og andre
- kan iverksette nødvendige risikoreducerende tiltak, alene og i samarbeid med andre aktører
- kan gjennomføre ulike kontrolltiltak med en bevissthet om tiltakenes til dels inngripende karakter
- forstår og ivaretar egen rolle i beredskaps- og krisesituasjoner
- kan ivareta informasjonssikkerhet og anvende kriminalomsorgens ulike fagsystemer til å innhente, registrere og formidle informasjon
- kan forholde seg aktivt til juridiske og etiske rammer for sikkerhetsarbeidet
- kan anvende lover og regelverk knyttet til kontrolltiltak på konkrete situasjoner

Generell kompetanse

Aspiranten

- kan planlegge, gjennomføre og vurdere tiltak som fremmer trygghet og sikkerhet for samfunn, ansatte, innsatte og domfelte
- kan reflektere kritisk over egen og andres tjenesteutøvelse innen sikkerhet og risiko i lys av tilegnet teori, juridisk regelverk og yrkesetiske retningslinjer
- kan fremstå som troverdig og egnet i de ulike tjenestefunksjoner innen sikkerhetsarbeid

FORKUNNSKAPSKRAV

Ingen

ARBEIDS- OG UNDERVISNINGSFORMER

- Veiledet praksis
- Øvelser og demonstrasjon
- Hospitering
- Forelesninger
- Seminar
- Gruppearbeid
- Selvstudier
- Individuell oppgaveløsning

Arbeidskrav

Praktisk/metodiske tester. Vurderes til godkjent/ikke godkjent.

Aspirantene leverer tre mappebidrag i løpet av andre og tredje semester. Temaene for disse er:

- Risikovurdering på individ og gruppenivå
- Konflikt, stress og kriser
- Praktisk sikkerhetsarbeid
- Veiledet praksis

VURDERINGS-/EKSAMENSFORM OG SENSORORDNING

Ett bearbeidet mappebidrag. En intern og en ekstern sensor.

Karakterskala/Vurderingsuttrykk

Vurderingsuttrykket er en gradert skala med fem trinn fra A til E for bestått og F for ikke bestått.

Hjelpemidler til vurdering/eksamen

Alle hjelpemidler tillatt.

PENSUM

- Auli, T. (2008). Å nulle ut trusselen. I H. Bekken (Red.), *Fengselsliv og menneskeverd: tekster om skyld og sorg, soning og forsoning* (s. 136-153). Oslo: Verbum.
- Bang, S. (2013). *Rørt, rammet og rystet: faglig vekst gjennom veiledning*. Oslo: Gyldendal akademisk. [2. 26 – 43].
- Bråthen, O. A. (2011). *Håndbok i konflikthåndtering: forebygging av trakassering, trusler og vold*. Kristiansand: Høyskoleforlaget. [Kapittel 3,4 og 5].
- Dahlberg, S., & Olofsson, B. (2004). Förhandling i krissituationer. I S. Å. Christianson & P. A. Granhag (Red.), *Polispsykologi* (s. 171-193). Stockholm: Natur och kultur.
- Hammerlin, Y., & Rokkan, T. (2012). *Vold og trusler mot tilsatte i kriminalomsorgen: sluttrapport 2004-2010: mørketall* (KRUS Rapport nr. 1/2012). Oslo: KRUS. [2. 66 – 167].
- Hansen, W. M. (2003). *Håndbok i krisehåndtering for kriminalomsorgen*. Oslo: KRUS. [s. 22 – 44].
- Hotvedt, T. (2001). *Konflikt og konflikthåndtering i arbeidslivet*. Oslo: Gyldendal akademisk. [s. 25 – 37].
- Kriminalomsorgens høgskole og utdanningscenter KRUS. (2016). *Radikalisering og voldelig ekstremisme: håndbok for ansatte i kriminalomsorgen med særskilt fokus på håndtering i fengsel* (KRUS håndbok nr. 2/2016). Hentet fra <http://hdl.handle.net/11250/2425537>
- Kriminalomsorgens utdanningscenter KRUS. (2006). *Sikkerhet i fengsel: SIF*. Oslo: KRUS. [Kap. 2, side 41-59, 69-76, 94-105]
- Lauritzen, F., Johansen, P. W., Heierdal, M., Helle, C., Sagoe, D., Velsvik, R., . . . Thorsby, P. M. (2017). *Doping og folkehelse*. Hentet fra <https://antidoping.no/>
- Nordhelle, G. (2009). *Manipulasjon, forståelse og håndtering*. Oslo: Gyldendal akademisk.
- St.meld.nr. 37 (2007-2008). (2008). *Straff som virker – mindre kriminalitet - tryggere samfunn (kriminalomsorgsmelding)*. Hentet fra <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/stmeld-nr-37-2007-2008/id527624/> [kap. 6.10.3. og kap. 8]
- Storvik, B. L. (2017). *Straffgjennomføring*. (3. utg.). Oslo: Cappelen Damm Akademisk. [s. 320-328, 340-347]
- Øiseth, O. V., Vindenes, V., Sundvoll, A., & Kjeldsen, T. (2014). *Tegn og symptomer på misbruk av narkotika eller andre rusmidler* (4. utg.). Drammen: Vett & Viten.

KRUS2100 TILBAKEFØRINGS- OG MILJØARBEID I

Emnekode og emnenavn	KRUS2100 Tilbakeførings- og miljøarbeid I
Engelsk emnenavn	Community Reintegration and Social Work I
Studieprogrammet emnet inngår i	Høgskolekandidat i straffegjennomføring
Emnegruppe emnet inngår i	Praktiske fellesemner
Studiepoeng	20
Semester	2. og 3.
Undervisningsspråk	Norsk

INNHOOLD

I dette emnet skal aspirantene tilegne seg grunnleggende ferdigheter innen tilbakeførings – og miljøarbeid for fengselsbetjenter. Emnet er tverrfaglig og er basert på praktisk og forskningsbasert kunnskap. Emnet bygger på tilegnede kunnskaper og ferdigheter fra første semester og introduksjonsemnet i andre semester.

Emnet har fokus på tilbakeførings – og miljøarbeid i ulike straffegjennomføringsformer. Kontaktbetjentarbeid og annet veiledningsarbeid presenteres og drøftes.

Samarbeid om tilbakeførings – og miljøarbeid med andre profesjonsgrupper i og utenfor kriminalomsorgen står sentralt.

Skriftlighet i fengselsbetjentrollen med fokus på kartlegging, dokumentasjon og bruk av fagsystemer vil tematiseres gjennomgående.

LÆRINGSUTBYTTE

Kunnskaper

Aspiranten

- har kunnskap om tilbakeførings – og miljøarbeid i ulike straffegjennomføringsformer
- har kunnskap om ulike utfordringer innsatte og domfeltes psykiske helse- og rusproblematikk representerer i tilbakeførings – og miljøarbeidet
- har kjennskap til ulike innsattes livssituasjon, behov og juridiske situasjon
- har kunnskap om ulike relevante metoder for kommunikasjons- og relasjonsarbeid
- kan gjøre rede for rammer for og innhold i kontaktbetjentarbeid
- har kunnskaper om påkjenninger og reaksjoner som kan oppstå i varetekt, isolasjon og andre fengselsopphold
- har kunnskaper om juridiske rammer for tilbakeførings – og miljøarbeid

Ferdigheter

Aspiranten

- kan beherske ulike former for kartlegging og dokumentasjon gjennom bruk av utvalgte fagsystemer
- kan planlegge, gjennomføre og vurdere tilbakeførings – og miljøarbeid med innsatte og domfelte
- kan gjenkjenne symptomer på vanlige psykiske lidelser hos innsatte og domfelte
- kan innhente, bearbeide og formidle nødvendig informasjon for saksbehandling av ulike søknader fra innsatte
- behersker kommunikasjon med innsatte og domfelte
- kan bidra i målrettede tiltak for å avhjelpe skadevirkninger ved ulike former for isolasjon
- kan ivareta veiledningsplikt overfor innsatte
- kan anvende regelverk for utganger, overføringer og løslatelser til å veilede innsatt

Generell kompetanse

Aspiranten

- kan reflektere kritisk over egen og andres tilnærming i tilbakeførings – og miljøarbeid i lys av tilegnet teori, juridiske rammer og profesjonsetiske retningslinjer
- kan utføre tilbakeførings – og miljøarbeid alene og i samarbeid med andre
- kan ivareta innsatte og domfelte med omsorg og respekt

FORKUNNSKAPSKRAV

Ingen

ARBEIDS- OG UNDERVISNINGSFORMER

- Veiledet praksis
- Øvelser og demonstrasjon
- Hospitering
- Seminar
- Gruppearbeid
- Selvstudier
- Individuell oppgaveløsning

Arbeidskrav

- Praktisk/metodiske tester
- Tre mappebidrag: "Innkøst, varetekt, isolasjon", "Kontaktbetjentarbeid" og "Praksis ved ulike straffegjennomføringsformer"
- Veiledet praksis

VURDERINGS-/EKSAMENSFORM OG SENSORORDNING

Ett bearbeidet mappebidrag. En intern og en ekstern sensor.

Karakterskala/Vurderingsuttrykk

Vurderingsuttrykket er en gradert skala med fem trinn fra A til E for bestått og F for ikke bestått.

Hjelpemidler til vurdering/eksamen

Alle hjelpemidler tillatt.

PENSUM

- Danielsen, T., & Karlsen, V. (2008). *Kvalitet i varetektsarbeidet: del 1: manual* (KRUS Håndbok 1/2008). Hentet fra <http://hdl.handle.net/11250/160493> [s. 9-128]
- Eide, T., & Eide, H. (2004). *Kommunikasjon i praksis: relasjoner, samspill og etikk i sosialfaglig arbeid*. Oslo: Gyldendal akademisk. [s. 155-205, s. 236-299]
- Haugen, S. (2013). *Endring fra innsiden: forberedelse til rusbehandling bak fengselsmurene*. Oslo: Gyldendal akademisk. [s. 46 – 81].
- Helgesen, J. (Red.). (2006). *Rusmiddelkunnskap for tilsatte i kriminalomsorgen* (KRUS håndbok 2/2006). Oslo: KRUS. [s. 47-59]
- Hjellnes, S. (2009). *Om noen glippsoner og muligheter ved løslatelse* [Nsfk:s 51 forskningsseminar]. Hentet fra <http://hdl.handle.net/11250/160670>
- Håkonsen, K. M. (2000). *Mestring og lidelse: psykiatri for helse- og sosialarbeidere*. Oslo: Gyldendal akademisk. [s. 15-29, 57-141, 155-176, 185-191]
- Linde, S., & Nordlund, I. (2006). *Innføring i profesjonelt miljøarbeid: systematikk, kvalitet og dokumentasjon* (2. utg.). Oslo: Universitetsforlaget. [s. 106-139]
- Rosdahl, G. (2013). *Den motiverende samtale i teori og praksis*. København: Munksgaard. [s. 15-135]
- Smith, P. S. (2008). The effects of solitary confinement. I T. Danielsen & V. Karlsen, *Kvalitet i varetektsarbeidet: del 3: noen perspektiver på varetekt* (KRUS Håndbok 3/2008, s. 28-38). Hentet fra <http://hdl.handle.net/11250/160497>
- Smith, P. S., Horn, T., Nilsen, J. F., & Rua, M. (2013). Isolasjon i skandinaviske fengsler. *Kritisk juss*, 39(3-4), 170-191.
- Stang, J. (2008). Isolasjon. I T. Danielsen & V. Karlsen, *Kvalitet i varetektsarbeidet: del 3: noen perspektiver på varetekt* (KRUS Håndbok 3/2008, s. 25-27). Hentet fra <http://hdl.handle.net/11250/160497>

KRUS2200 SIKKERHET OG RISIKO II

Emnekode og emnenavn	KRUS2200 Sikkerhet og risiko II
Engelsk emnenavn	Safety, Security and Risk Management II
Studieprogrammet emnet inngår i	Høgskolekandidat i straffegjennomføring
Emnegruppe emnet inngår i	Teoretiske fellesemner
Studiepoeng	7,5
Semester	4.
Undervisningsspråk	Norsk

INNHold

Emnet skal gjøre aspiranten i stand til å forebygge og håndtere uønskede hendelser ved å analysere situasjoner i et risikoperspektiv, der fokus på statisk, organisatorisk og dynamisk sikkerhet er sentralt.

Emnet har en samfunnsvitenskapelig tilnærming, der fagområdene psykologi og sosiologi bidrar i forståelsen av sikkerhet på individ-, virksomhets- og samfunnsnivå. Det fokuseres spesifikt på samspillet mellom menneske, teknologi og organisasjon. Aspirantenes erfaringer fra praksis vil tematiseres gjennomgående i emnet.

LÆRINGSUTBYTTE

Kunnskap

Aspiranten

- har bred kunnskap om sikkerhet og risiko på individ-, virksomhets- og samfunnsnivå
- forstår betydningen av den menneskelige faktor og kan utvikle og bidra til god sikkerhetskultur
- forstår statisk, organisatorisk og dynamisk sikkerhet som risikoreduserende tiltak
- har kunnskap om forebygging, håndtering og mestring av konflikt og kriser
- har kunnskap om forsvarlig bruk av utvalgte tvangsmidler
- har kunnskap om betydningen av rettssikkerhet i arbeidet med sikkerhet og risiko

Ferdigheter

Aspiranten

- kan anvende kunnskap om sikkerhet og risiko til å løse relevante problemstillinger og begrunne sine valg
- kan anvende og forstå metoder for risikovurderinger
- kan forstå og detektere risikofaktorer og iverksette nødvendige risikoreduserende tiltak
- har grunnleggende ferdigheter i planlegging og gjennomføring av massetjenesteaksjoner samt i bruk av godkjente tvangsmidler
- kan forstå og ivareta sin egen og andres rolle i beredskaps- og krisesituasjoner
- kan reflektere kritisk over egen og andres tilnærming ved konflikter og maktanvendelse

Generell kompetanse

Aspiranten

- har praktiske og analytiske ferdigheter innen sikkerhet og risiko
- kan ivareta sikkerheten til innsatte, ansatte og samfunnet
- utfører arbeidet i tråd med etiske retningslinjer og innen juridiske rammer

FORKUNNSKAPSKRAV

Ingen

ARBEIDS- OG UNDERVISNINGSFORMER

Arbeids- og undervisningsformer er plenumsforelesninger, basisgruppearbeid, seminar og praktiske øvelser.

Arbeidskrav

Godkjenningsprøver i massetjeneste og bruk av CS- og OC-spray.

VURDERINGS-/EKSAMENSFORM OG SENSORORDNING

Individuell skriftlig eksamen under tilsyn, 6 timer. Intern og ekstern sensor.

Karakterskala/vurderingsuttrykk

Vurderingsuttrykket er en gradert skala med fem trinn fra A til E for bestått og F for ikke bestått.

Hjelpemidler til vurdering/eksamen

Ingen hjelpemidler tillatt.

PENSUM

Aven, T., Boyesen, M., Njå, O., Olsen, K.H., & Sandve, K. (2004). *Samfunnssikkerhet*. Oslo: Universitetsforlaget. [Side 15 – 66.]

Busmundrud, O., Maal, M., Kiran, J. H., & Endregard, M. (2015). *Tilnærminger til risikovurderinger for tilsiktede uønskede handlinger* (FFI-rapport 2015/00923). Hentet fra <https://www.ffi.no/no/Rapporter/15-00923.pdf> [Side 1 - 78.]

Kongsvik, T. (2013). *Sikkerhet i organisasjoner*. Oslo: Akademika. [Side 107 – 128.]

Liebling, A. (2015). A new 'ecology of cruelty'? The changing shape of maximum-security custody in England and Wales. I K. Reiter & A. Koenig (Red.), *Extreme punishment: Comparative studies in detention, incarceration and solitary confinement* (s. 91-114). Basingstoke: Palgrave Macmillan.

Liebling, A., Price, D., & Shefer, G. (2011). *The prison officer* (2. utg.). Abingdon: Willan. [Side 42-55 og side 160-169.]

Liebling, A., & Straub, C. (2012). Identity challenges and the risks of radicalisation in high security custody. *Prison Service Journal*, (203), 15 – 22.

Reason, J. (1997). *Managing the risks of organizational accidents*. Aldershot: Ashgate. [Side 1-20, 61-83 og 191-222.]

Sandham, D. (2017). *Sikkerhet og fysisk maktanvendelse i kriminalomsorgen*. Manuskript antatt. [Anslagsvis 20 sider.]

Skogvoll, V. (2015). *Manipulasjon- eller spill for galleriet?* Hentet fra <http://hdl.handle.net/11250/276748>

Tulloch, B. (2010). Guarding against manipulation by criminal offenders. *Australasian journal of correctional staff development*. Hentet fra <http://csa.intersearch.com.au/csajspui/bitstream/10627/456/1/Guarding-against-Manipulation-by-Criminal-Offenders.pdf>

United Nations Office on Drugs and Crime. (2015). *Handbook on dynamic security and prison intelligence*. Hentet fra <https://www.unodc.org/>

KRUS2300 TILBAKEFØRINGS- OG MILJØARBEID II

Emnekode og emnenavn	KRUS2300 Tilbakeførings- og miljøarbeid II
Engelsk emnenavn	Community Reintegration and Social Work II
Studieprogrammet emnet inngår i	Høgskolekandidat i straffegjennomføring
Emnegruppe emnet inngår i	Teoretiske fellesemner
Studiepoeng	15
Semester	4.
Undervisningsspråk	Norsk

INNHOOLD

Tilbakeførings- og miljøarbeid er forankret i kriminalomsorgens mål om å forebygge skadevirkninger av fengslingen, og å tilrettelegge for at innsatte og straffedømte skal kunne leve et liv uten kriminalitet etter endt soning. Målet med emnet er å utvikle faglig selvstendige fengselsbetjenter som har kompetanse i å bistå og hjelpe innsatte og domfelte.

I tilbakeførings- og miljøarbeidet inngår ulike virkemidler kriminalomsorgen har til sin rådighet: relasjonsarbeid og kontaktbetjentordningen, forvaltningssamarbeid, progresjonssystemet, fritidsaktiviteter, program, opplæring, arbeid, og samfunnsnyttig tjeneste.

Fengselsbetjentens ulike oppgaver og rolle i tilbakeførings- og miljøarbeidet er emnets hovedtema. Livssituasjon og behov til ulike grupper innsatte vil være sentralt i opplæringen. Aspirantenes erfaringer fra praksis vil tematiseres i emnet.

LÆRINGSUTBYTTE

Kunnskap

Aspiranten

- har kjennskap til utviklingstrekk i kriminalomsorgens tilbakeførings- og miljøarbeid
- har kunnskap om aktuelt regelverk og juridiske problemstillinger i tilbakeførings- og miljøarbeidet under varetekt og straffegjennomføring
- har kunnskap om sentrale virkemidler og metoder i kriminalomsorgens tilbakeførings- og miljøarbeid med innsatte og domfelte
- har bred kunnskap om kommunikasjon og relasjonens betydning i tilbakeførings- og miljøarbeid overfor innsatte og domfelte
- kunnskap om utvalgte perspektiver på interaksjon, motivasjon og læring
- kunnskap om enkelte samfunnsvitenskapelige perspektiver på tilbakeførings- og miljøarbeid under varetekt og straffegjennomføring
- kunnskap om sentrale forsknings- og utviklingsarbeid som omhandler tilbakeførings- og miljøarbeid under varetekt og straffegjennomføring
- kunnskap om veiledning og sin veilederrolle overfor innsatte og domfelte
- kunnskap om utformingen av en tekst etter akademiske standarder

Ferdigheter

Aspiranten

- kan ta stilling til juridiske problemstillinger i tilbakeførings- og miljøarbeidet, og veilede innsatte og domfelte om deres rettigheter og plikter
- kan veilede innsatte og domfelte i personlige og sosiale utfordringer
- behersker samtaleteknikk for etablering og vedlikehold av troverdige relasjoner
- kan inngå i relasjoner med innsatte og domfelte preget av omsorg og respekt
- kan bidra til gjennomføringen av en endringsprosess, ved kartlegging, vurdering og tiltak
- kan bidra til myndiggjøring av innsatte og domfelte, og skape muligheter for deres ressurser
- har innsikt i utvalgte grupper innsattes livssituasjon, behov og juridiske situasjon
- kan drøfte en problemstilling ved bruk av vitenskapelige tekster

Generell kompetanse

Aspiranten

- har god oversikt over kriminalomsorgens samarbeidspartnere
- behersker miljøarbeid og kontaktbetjentarbeid
- kan utføre tilbakeføringsarbeid
- kan samhandle profesjonelt med andre faggrupper
- kan forstå og reflektere kritisk over egen praksis ved bruk av relevante fagbegreper
- kan justere egen praksis i samhandling med innsatte/domfelte og samarbeidspartnere
- kan håndtere komplekse situasjoner fleksibelt og kreativt

FORKUNNSKAPSKRAV

Ingen

ARBEIDS- OG UNDERVISNINGSFORMER

Det benyttes varierte arbeids- og undervisningsformer, basert på en kombinasjon av forelesninger, gruppearbeid, seminar, selvstudier og oppgaveskriving. Veiledning i seminar og grupper forutsetter at aspirantene tar aktivt del i læringen gjennom drøftinger og framlegg.

Arbeidskrav

Skriftlig gruppeoppgave

VURDERINGS-/EKSAMENSFORM OG SENSORORDNING:

Individuell skriftlig flervalgsoppgave. Tid: 2 timer

Hjelpemidler: Ingen

Sensorordning: Intern

Vektes 40 % av samlet karakter.

Individuell hjemmeeksamen. Tid: 3 dager (56 timer)

Hjelpemidler: Alle hjelpemidler tillatt

Sensorordning: Ekstern og intern sensor

Vektes 60 % av samlet karakter.

Begge eksamensformer må bestås. Kandidater kan bare kontinuere i eksamensformen som ikke er bestått.

Karakterskala/Vurderingsuttrykk:

Vurderingsuttrykket er en gradert skala med fem trinn fra A til E for bestått og F for ikke bestått.

PENSUM

- Amundsen, M. L. (2010). Bak glemselens slør. *Fontene forskning*, (1), 4-15.
Hentet fra <http://fonteneforskning.no/>
- Bang, S. (2003). *Rørt, rammet og rystet: faglig vekst gjennom veiledning*. Oslo: Gyldendal akademisk.
[s. 37-43, 78-92]
- Bernt, J.F. (2011). Kravet om rettssikkerhet i forvaltningen. I J.F. Bernt & Ø. Rasmussen, *Frihagens forvaltningsrett: bind 1* (2.utg.). Bergen: Fagbokforlaget. [s. 39-65]
- Crawley, E. M. (2004). Emotion and performance. Prison officers and the presentation of self in prisons. *Punishment & society*, 6(4), 411-427.
- Friestad, C. (2005). *Tilbudet til volds- og sedelighetsdømte: en gjennomgang av fem tiltak* (Fafo-rapport 488).
Hentet fra www.fafo.no [Kap. 3 og 4.2 , 39 sider]
- Garsjø, O. (2001). *Sosiologisk tenkemåte: en introduksjon for helse- og sosialarbeidere* (2. utg.).
Oslo: Gyldendal akademisk. [s. 207-228]
- Hammerlin, Y. (2009). *Selv mord og selvmordsnærhet i norske fengsler: selvmordsforebyggende arbeid i fengsel* (KRUS håndbok 3/2009). Oslo: KRUS. [s. 16-145]
- Hanssen, P. H., & Røkenes, O. H. (2012). *Bære eller bryte: kommunikasjon og relasjon i arbeid med mennesker* (3.utg.). Bergen: Fagbokforlaget. [s. 9-44]
- Helgesen, J. (Red.). (2006). *Rusmiddelkunnskap for tilsatte i kriminalomsorgen* (KRUS håndbok 2/2006). Oslo: KRUS.
[s. 47-59]
- Helgesen, J. H. I. (2017). Ny fangebehandling i norske fengsler? Om innsatte rusbrukeres opplevelser av selvbestemmelse og medvirkning. *Tidsskrift for velferdsforskning*, 20(2), 100-116.
doi: 10.18261/issn.2464-3076-2017-02-01
- Heum, I. (2014) *Skjønn: perspektiver på skjønnsutøvelse i Nav*. Oslo: Gyldendal akademisk. [kap. 3]
- Hoem, S. (2008). *ADHD: en håndbok for voksne med ADHD* (2. utg.). Oslo: Gyldendal. [s. 31-75]
- Håkonsen, K. M. (2000). *Mestring og lidelse: psykiatri for helse- og sosialarbeidere*. Oslo: Gyldendal akademisk.
[s. 15-29, 57-141, 155-176, 185-191]
- Iversen, O. (2010). Læring: individuelle eller kollektive prosesser. I T.J. Ekeland, O. Iversen, A. Ohnstad, & G. Nordhelle, *Psykologi for sosial- og helsefagene* (2. utg., s.163 -192). Oslo: Cappelen akademisk.
- Kriminalomsorgens utdanningscenter KRUS. (2015). *Utenlandske statsborgere i kriminalomsorgen: håndbok for ansatte*. Hentet fra <http://hdl.handle.net/11250/2358042> [s.50-66, 78-82]
- Kristiansen, A. (2008). Hva skiller en veiledningssamtale fra andre samtaler? I S.B. Eide, H.H. Grelland, A. Kristiansen, H.I. Sævareid, & D. G. Aasland (Red.), *Til den andres beste: en bok om veiledningens etikk* (s. 24-39). Oslo: Gyldendal akademisk.
- Liebling, A., Price, D., & Shefer, G. (2011). *The prison officer* (2. utg.). Abingdon: Willan. [kap 4 s. 63- 82]
- Lillevik, O. G., & Øien, L. (2014). *Miljøterapeutisk arbeid i møte med vold og aggresjon*. Oslo: Gyldendal akademisk.
[s. 13 – 46]
- NAV & Kriminalomsorgen. (2012). *NAV - med blikk på kriminalomsorg*. Oslo: Arbeids- og velferdsdirektoratet.
Hentet fra http://img3.custompublish.com/getfile.php/2111287.823.ebuuqffxap/Reviderto9I2NA%20V_Med+blikk
- Nordhelle, G. (2010). Motivasjon - hva driver mennesket til handling. I T.J. Ekeland, O. Iversen, A. Ohnstad, & G. Nordhelle, *Psykologi for sosial- og helsefagene* (2. utg., s. 49-76). Oslo: Cappelen akademisk.

- Nordhelle, G. (2010). Kognisjon, emosjoner og motivasjon. I T.J. Ekeland, O. Iversen, A. Ohnstad, & G. Nordhelle, *Psykologi for sosial- og helsefagene* (2. utg., s. 77-97). Oslo: Cappelen akademisk.
- Nordhelle, G. (2010). Personligheten. I T.J. Ekeland, O. Iversen, A. Ohnstad, & G. Nordhelle, *Psykologi for sosial- og helsefagene* (2. utg., s. 137-162). Oslo: Cappelen akademisk.
- NOU 2016:17. (2016). *På lik linje: åtte løft for å realisere grunnleggende rettigheter for personer med utviklingshemming*. Hentet fra <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2016-17/id2513222/> [s. 27-28, 171-177]
- Schiefloe, P. M. (2015). *Sosiale landskap og sosial kapital: nettverk og nettverksforskning* (2. utg.). Oslo: Universitetsforlaget. [s.130-169]
- Smith-Solbakken, M., & Tunglund, E. M. (1997). *Narkomiljøet: økonomi, kultur og avhengighet*. Oslo: Ad Notam Gyldendal. [s. 131-144]
- Storvik, B. L. (2017). *Straffegjennomføring*. (3. utg.). Oslo: Cappelen Damm Akademisk. [s. 232-253, 423-437, 434-469]
- Thylefors, I. (1991). *Ledarskap i vård, omsorg och utbildning*. Stockholm: Natur och Kultur. [s.36-58]

Lov- og regelverk

Formålsparagraf og gjennomgåtte bestemmelser i:

- Lov om gjennomføring av straff mv. (straffegjennomføringsloven)*
- Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen (sosialtjenesteloven)*
- Lov om arbeids- og velferdsforvaltningen (arbeids- og velferdsforvaltningsloven) [NAV-loven]*
- Lov om kommunale helse og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven)*
- Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova)*

Relevant overordnet rammeverk:

(i tillegg til det som står i studieplanen for 2017-18)

- Kriminalomsorgens sentrale forvaltning. (2008). *Kriminalomsorgens helhetlige russtrategi (2008-2011)*. Oslo: KSF. Hentet fra <http://www.kriminalomsorgen.no/getfile.php/666535.823.yyavqsuxcf/russtrategi+27.3.08.pdf>
- Kriminalomsorgens sentrale forvaltning. (2008). *Rundskriv om forvaltningssamarbeid mellom opplæringssektoren og kriminalomsorgen* (Rundskriv G-1/2008) Hentet fra <https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/jd/rundskriv/g-1-2008.pdf?id=2179761>
- Kriminalomsorgsdirektoratet. (2015) *Retningslinjer for kriminalomsorgens ansvar og oppgaver i samarbeidet med NAV-veiledere i fengsel* (Rundskriv 09/2015). Hentet fra <http://kriminalomsorgen.custompublish.com/getfile.php/3155299.823.ywwddewsw/KDI+rundskriv+9-2015.pdf>

KRUS2400 PROFESJONSFORSTÅELSE OG ETIKK

Emnekode og emnenavn	KRUS2400 Profesjonsforståelse og etikk
Engelsk emnenavn	Professional Knowledge and Ethics
Studieprogrammet emnet inngår i	Høgskolekandidat i straffegjennomføring
Emnegruppe emnet inngår i	Teoretiske fellesemner
Studiepoeng	7,5
Semester	4.
Undervisningsspråk	Norsk

INNHold

For å utøve fengselsbetjentyrket i samsvar med kriminalomsorgens samfunnsmandat, menneskesyn og verdier, stilles det krav til fengselsbetjentens etiske ansvar og profesjonelle kompetanse. Dette emnet legger særlig vekt på fengselsbetjentens profesjonsutøvelse i spenningsfeltet mellom makt og omsorg. Emnet vektlegger kunnskaper om profesjoners rolle i moderne samfunn, etikk, menneskesyn, makt i profesjonsutøvelse, kultur og livssyn.

I dette emnet gjennomføres studieopphold til andre lands fengsler og friomsorgskontor eller hos minst to av kriminalomsorgens samarbeidspartnere i Norge.

LÆRINGSUTBYTTE

Kunnskaper

Aspirantene

- har kunnskap om profesjoners rolle i moderne samfunn
- forstår hvordan profesjonsutøvelsen påvirkes av fengselsbetjentens menneskesyn, livssyn og kulturforståelse
- har kunnskap om etikk og etiske teorier og hvordan dette kan belyse praktiske handlinger
- har kunnskap om relevante profesjonsetiske problemstillinger fengselsbetjenten står overfor i spenningsfeltet mellom makt og omsorg

Ferdigheter

Aspirantene

- kan identifisere og vurdere profesjonsetiske utfordringer under varetekt og straffegjennomføring og treffe begrunnede handlingsvalg
- kan reflektere over betydningen av kulturforskjeller i tilretteleggingen av straffegjennomføringen
- kan reflektere over egen og andres tjenesteutførelse og utøvelse av dømmekraft

Generell kompetanse

Aspirantene

- kan forholde seg kritisk og reflekterende til ulike sider ved profesjonskulturen og se sitt personlige ansvar for å fremme god kultur på arbeidsplassen
- kan identifisere og delta skriftlig og muntlig i diskusjoner om etiske dilemmaer i kriminalomsorgen
- kan forholde seg profesjonelt til ulike kulturer i tilretteleggingen av straffegjennomføringen

FORKUNNSKAPSKRAV

Ingen

ARBEIDS- OG UNDERVISNINGSFORMER

Arbeidsmåtene veksler mellom ulike aspirantaktiviteter – individuelt, i gruppe og seminar. Det forventes at aspirantene deltar aktivt i diskusjoner i grupper.

Arbeidskrav

Gjennomføre studieopphold i andre lands fengsler og friomsorgskontor eller hos minst to av kriminalomsorgens samarbeidspartnere i Norge.

Skriftlig refleksjonsnotat ut fra oppgitt tema. Refleksjonsnotatet skal presenteres og drøftes i seminar.

VURDERINGS-/EKSAMENSFORM OG SENSORORDNING

Individuell muntlig eksamen.

En intern og en ekstern sensor.

Karakterskala/Vurderingsuttrykk

Vurderingsuttrykket er en gradert skala med fem trinn fra A til E for bestått og F for ikke bestått.

Hjelpemidler til vurdering/eksamen

Ingen hjelpemidler tillat.

PENSUM

Carson, S. G., & Kosberg, N. (2011). *Etikk - teori og praksis*. Oslo: Cappelen Damm akademisk.

Christoffersen, S. A (2011). Profesjonsetikk som dømmekraft. I S. A. Christoffersen (Red.), *Profesjonsetikk: om etiske perspektiver i arbeidet med mennesker* (2. utg., s. 65-88). Oslo: Universitetsforlaget.

Eriksen, T. H. (2001). Kultur, kommunikasjon og makt. I T.H. Eriksen (Red.), *Flerkulturell forståelse* (2. utg., s. 57-72). Oslo: Universitetsforlaget.

Hornthvedt, T. (2012). Utvalgte begreper i flerkulturell forståelse. I P. I. Båtnes & S. Egden (Red.), *Flerkulturell forståelse i praksis* (s. 221-254). Oslo: Gyldendal akademisk.

Molander, A., & Terum, L. I. (2008). Profesjonsstudier: en introduksjon. I A. Molander og L. I. Terum (Red.), *Profesjonsstudier*. (s. 13-26). Oslo: Universitetsforlaget [Kap. 1]

Kvalnes, Ø. (2017). *Se gorillaen! Etikk i arbeid* (3. utg.). Oslo: Universitetsforlaget [kap. 5-10]

Liebling, A. (2011). Distinctions and distinctiveness in the work of prison officers: Legitimacy and authority revisited. *European Journal of Criminology*, 8(6),484-499. doi:10.1177/1477370811413807

- Liebling, A., Price, D. & Shefer, G. (2011). *The prison officer* (2. utg.). Abingdon: Willan. [Kap. 6, s. 121-152]
- MacIntyre, A. (1998). Dydene, livets enhet og tradisjon. I A. J. Vetlesen (Red.), *Dydsetikk*. (s. 22-46). Oslo: Humanist forlag.
- Neumann, C. B. (2014). Makt, omsorg og den profesjonelles ansvar. I L. Finstad & H. M. Lomell (Red.), *Motmæle: en antologi til Kjersti Ericsson, Cecilie Høigård og Guri Larsen* (s. 327-338). Oslo: Novus Forlag.
- Ugelvik, T. (2012). Prisoners and their victims: Techniques of neutralization, techniques of the self. *Ethnography*. 13(3) 259-277. doi: 10.1177/1466138111435447

Relevant overordnet regelverk

- Europarådet. (2012). *Europeiske fengselsregler*. Hentet fra <http://www.kriminalomsorgen.no/nye-europeiske-fengselsregler-paa-norsk.328982-237613.html>
- Fengselsstyret. (1962). *Alminnelig tjenesteinstruks for fengselsvesenets tjenestemenn*. Oslo: Fengselsstyret.
- Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet. (2012). *Etiske retningslinjer for statstjenesten* (Revidert 26. april 2012). Hentet fra <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/etiske-retningslinjer-for-statstjenesten/id88164/>
- Kriminalomsorgen. (2005). *Yrkesetiske retningslinjer for kriminalomsorgen* (2. utg.). Hentet fra <http://www.kriminalomsorgen.no/yrkesetiske-retningslinjer-i-kriminalomsorgen.527278-237613.html>
- Kriminalomsorgsdirektoratet. (2014). *Virksomhetsstrategi 2014-2018*. Lillestrøm: KDI.
- Meld. St. 12 (2014-2015). (2014). *Utviklingsplan for kapasitet i kriminalomsorgen*. Oslo: Justis- og beredskapsdepartementet. [Kap. 7, pkt.

EMNER: PÅBYGNINGSSTUDIET

KRUS3000 KRIMINALOMSORGEN SOM VIRKSOMHET

Emnekode og emnenavn	KRUS3000 Kriminalomsorgen som virksomhet
Engelsk emnenavn	The Organization of the Norwegian Correctional Service
Studieprogrammet emnet inngår i	Bachelorstudium i straffegjennomføring
Emnegruppe emnet inngår i	Teoretiske fellesemner
Studiepoeng	15
Semester	5.
Undervisningsspråk	Norsk

INNHOLD

Straffegjennomføring i regi av kriminalomsorgen foregår på ulike steder der forskjellige profesjonsgrupper er involvert; i fengsler med ulike sikkerhetsnivå, i samfunnet og i hjemmet. Hva betyr stedene, de materielle betingelsene og profesjonsgruppene for hvordan straffen utføres og oppleves? Hvordan utøves makt og omsorg i ulike straffegjennomføringsformer? Hvordan omsettes kriminalomsorgens grunnpilarer arkitektonisk og i hverdagslivets praksisformer, og hva slags kulturer skaper dette?

I introduksjonsemnet gis studentene en innføring i sentrale begreper og perspektiver som utdyper forståelsen av kriminalomsorg og straffegjennomføring i Norge. Kriminalomsorgen som organisasjon løftes frem, sammen med ulike meningskategorier slik som kjønn, alder, klasse og etnisitet. Et særlig fokus vil rettes mot profesjonell samhandling, utøvelse av skjønn og brukerperspektiver.

Som grunnlag for det faglige innholdet i alle emner i påbyggingsstudiet, gir emnet en videreføring i vitenskapelig tenkemåte innenfor straffegjennomføringsfeltet.

Emnet er organisert i fire deler:

- En introduksjon til sentrale begreper og perspektiver knyttet til en sosio-materiell forståelse av straffegjennomføring
- Kriminalomsorgen som organisasjon, forvaltning og profesjonell samhandling
- Skjønn og brukerperspektiver
- Vitenskapsteori og forskningsmetoder

Kunnskaper

Studenten

- har kunnskap om nasjonale og internasjonale tradisjoner i straffegjennomføring
- har bred kunnskap om utvikling, organisering og innhold i kriminalomsorgen samt om ulike straffegjennomføringsformer i Norge
- har kunnskap om fengselsarkitektur og hva stedet betyr i straffegjennomføring
- har utdypet forståelse av hvordan meningskategorier som kjønn, klasse, alder og etnisitet gjør seg gjeldende i norsk kriminalomsorg og i ulike former for straffegjennomføring
- har fordypet kunnskap om hvordan makt og omsorg spiller seg ut i ulike former for straffegjennomføring

- har ulike teoretiske perspektiver på organisasjoner samt bred kunnskap om kriminalomsorgen som organisasjon og forvaltningsorgan
- har bred kunnskap om velferdsstatens organisering og innhold, strategier og modeller for tverrprofesjonelt samarbeid, og faktorer som støtter eller hindrer slikt samarbeid
- har grunnleggende kunnskap om vitenskapsteori og forskningsmetoder innen straffegjennomføringsfeltet

Ferdigheter

Studenten

- kan aktivt delta i diskusjoner om ulike måter å organisere og gjennomføre straffegjennomføring
- kan relatere kunnskap om sosio-materialitet til eget arbeidsted
- kan på en faglig måte diskutere hvordan kjønn, alder, klasse og etnisitet får betydning i straffegjennomføring
- kan problematisere og utdype begreper som makt og omsorg i forhold til eget arbeid og ulike straffegjennomføringsformer
- kan forstå sin egen og forvaltningssamarbeidspartneres posisjoner og perspektiver for samhandling kan innhente og anvende relevant kunnskap for å analysere egen organisasjon

Generell kompetanse

Studenten

- kan på en nyansert måte problematisere og diskutere ulike former og steder for straffegjennomføring og peke på hvilke muligheter og utfordringer disse får for ansatte, innsatte og deres familier
- har tilegnet seg relevant kompetanse for å kunne videreutvikle utførelsen av egne arbeidsoppgaver og bidra i tverrprofesjonelt samarbeid
- kan arbeide systematisk for en respektfull og inkluderende samhandling i egen organisasjon og i møte med andre sektorer
- kan på en nyansert måte diskutere og formidle sentralt fagstoff både skriftlig og muntlig
- kjenner til nytenkning og kan bidra i utvikling av praksisfeltet

FORKUNNSKAPSKRAV

Opptak til påbygningsstudiet (Bachelorstudium i straffegjennomføring), jf. *Forskrift om studier, eksamen og opptak* kap. 3.

ARBEIDS- OG UNDERVISNINGSFORMER

Det forventes at studentene jobber minimum 375 timer med emnet. I dette ligger deltakelse i tre samlinger på inntil tre dager ved KRUS, obligatoriske arbeidsoppgaver som det skal arbeides med i mellomperiodene og selvstudier.

Arbeidsmåtene på samlingene vil variere mellom forelesninger, fremlegg og diskusjoner i seminar og arbeid i grupper. Studentene organiseres i faste grupper. Studentenes erfaringer fra arbeidslivet inngår i studiearbeidet. Egenstudier, individuelle- og gruppebaserte oppgaver vil stå sentralt i periodene mellom samlinger.

Arbeidskrav

Skriftlig oppgave i gruppe på 3-4 studenter. Omfang: 2400 – 2600 ord.

Individuell oppgave tilknyttet egen arbeidserfaring. Omfang: 1400 – 1600 ord.

80 % obligatorisk deltakelse på samlinger.

VURDERINGS-/EKSAMENSFORM OG SENSORORDNING

Individuell hjemmeeksamen, 3 dager. Omfang 2200 – 2400 ord. Besvarelser under 2200 ord og besvarelser over 2400 blir ikke sensurert.

En intern og en ekstern sensor benyttes.

Karakterskala/Vurderingsuttrykk

Vurderingsuttrykket er en gradert skala med fem trinn fra A til E for bestått og F for ikke bestått. Se nærmere om beskrivelsene av karakternivåene i innledningen samt *Forskrift om studier, eksamen og opptak og Lov om universiteter og høyskoler*.

Hjelpemidler til vurdering/eksamen

Alle hjelpemidler tillatt

Rettigheter og plikter ved eksamen

Studentens rettigheter og plikter framgår av *Forskrift om studier, eksamen og opptak* og er nærmere beskrevet i utfyllende retningslinjer.

Forskriften beskriver blant annet vilkår for ny/utsatt eksamen, klageadgang og hva som regnes som fusk ved eksamen. Studenten er selv ansvarlig for å melde seg opp til eventuell ny/utsatt eksamen.

Informasjon om karakterer, klageadgang og prosess for behandling av begrunnelser og klager med frister kommuniseres og behandles i Studentweb.

Ny sensorkommisjon ved klage består av en intern og en ekstern sensor. Den nye kommisjonen får ikke innsikt i opprinnelig karakter og begrunnelse.

PENSUM

Balsvik, E., & Solli, S. M. (2011). *Introduksjon til samfunnsvitenskapene: bind 1* (2. utg.). Oslo: Universitetsforlaget. [Side 21-41 og 201-217 (36 sider)]

Basberg, C. (1999). *Omsorg i fengsel?* Oslo: Pax. [Kap. 4. Rammer rundt betjenters arbeid. s. 44-54. kap 5. om å fortolke regler: regelbrudd og regeldiskusjoner. s. 55-76 kap. 6: Dilemmaer i betjentarbeidet s. 77-90. Avslutning og oppsummering. s. 101-102. [45 sider.]

Beyens, K. (2017). Penological perspective on the Houses. I H. Claes, K. Beyens, R. de Meyer, M. Gryson & L. Naessens (Red.), *The Houses: Towards a sustainable penitentiary approach* (s. 19-31). Brussel: ASP. [12 sider]

Christensen, T., Egeberg, M., Lægveid P., Roness, P. G., & Røvik K. A. (2015). *Organisasjonsteori for offentlig sektor* (3. utg.). Oslo: Universitetsforlaget. [240 s.]

Fangen, K., & Sællerberg, A. M. (Red.). (2011). *Mange ulike metoder*. Oslo: Gyldendal akademisk. [side 11-99 og 213-234. (109 sider).]

Fransson, E., & Brottveit, G. (2015). Rådsmøtet som event: lokale progresjons- og tilbakeføringspraksiser i et norsk høysikkerhetsfengsel inspirert av et deleuziansk blikk. *Psyke & Logos*, 36(1), 111-128. [17 s.]

Fransson, E., Geofré, F., & Johnsen, B. (2017). *Prison, architecture & humans*. Manuskript antatt.

Fransson, E., & Johnsen, B. (2015). The perfume of sweat: Prison research through Deleuzian lenses. I D. H. Drake, R. Earle, & J. Sloan (Red.), *The Palgrave handbook of prison ethnography* (s. 187-198). Basingstoke: Palgrave Macmillan.

Fridhov, I. M., & Langelid, T. (2017). *Importmodellen i norsk kriminalomsorg*. Manuskript antatt. [38 sider]

Garland, D. (2006). Concepts of culture in the sociology of punishment. *Theoretical criminology*, 10(4), 419-447. doi: 10.1177/1362480606068873 [28 sider]

- Giertsen, H., & Rua, M. (2014). Møtested for straff og velferd: rusmestringsavdelinger i fengsel, ansattes syn. *Nordisk tidsskrift for kriminalvidenskap*, 101(2), 158-182.
- Hammerlin, Y. (2004). Omsorg, behandling – men også sublime metoder for sosial kontroll og underkastelse i et repressivt system. *Psyke & Logos*, 25(2), 697-727. [30 sider]
- Hammerlin, Y. (2012). En fange er en fange – et fengsel er et fengsel. Dikotomien i fangebehandlingen fra 1950-tallet til i dag. I S. Olsen (Red.), *Virker straff?* (s. 39-62). Oslo: Scandinavian Academic Press. [23 sider]
- Hammerlin, Y. (2015). *Et fengsel er et fengsel, men...* *Psyke & Logos*, 36(1), 129-152. [23 sider]
- Hansen, M. N., & Wiborg, Ø. (2010). Klassereisen - mer vanlig i dag? I K. Dahlgren & J. Ljunggren (Red.), *Klassebilder: ulikhet og sosial mobilitet i Norge* (s. 197-212). Oslo: Universitetsforlaget. [16 sider]
- Johnsen, B. (2006). Forvaring – et barn av sin tid? *Materialisten*, 34(4), 53-89. [=37-5 bildesider. 32 sider]
- Johnsen, B., & Fridhov, I. M. (2017). Resettlement in Norway. I A. Storgaard, I. Pruin & F. Dünkel (Red.), *Prisoner resettlement in Europe*. Manuskript antatt. [Ca 12 sider]
- Johnsen, B., & Granheim, P. K. (2012). Prison size and the quality of life in Norwegian closed prisons in late modernity. I T. Ugelvik & J. Dullum (Red.), *Penal exceptionalism? Nordic prison policy and practice* (s. 199-214). Abingdon: Routledge. [15 sider]
- Johnsen, B., Granheim, P. K., & Helgesen, J. (2011). Exceptional prison conditions and the quality of prison life: Prison size and prison culture in Norwegian closed prisons. *European journal of criminology*, 8(6), 515-529. doi: 10.1177/1477370811413819 [14 sider]
- Jon, N. (2017). *Maskulinitetsperspektiv på kriminologiens kjerneområder: kontroll, ofre og kriminalitet*. Manuskript antatt. [20 s]
- Juritzen, T. I., & Heggen, K. (2006). Omsorgsmakt. Relasjonære sonderinger mellom makt og avmakt. *Sosiologi i dag*, 36(3), 61-80. [19 sider]
- Kjønstad, A., & Syse, A. (2017). *Velferdsrett 1: grunnleggende rettigheter, rettssikkerhet og tvang* (6. utg.). Oslo: Gyldendal akademisk. [S. 25-72. 43 s.]
- Lid, S. (2016). Ungdom og straff på 2000-tallet – nye praksiser, kjente dilemmaer. *Sosiologi i dag*, 46(3-4), 38-63. [25 s]
- Mathiassen, C. (2015). Kvinder, køn og tilblivelse – i fengsler. *Psyke & Logos*, 36(1), 79-110. [31 sider]
- Messerschmidt, J. W. (2013). Masculinities and crime. I F. T. Cullen, R. Agnew, & P. Wilcox (Red.), *Criminological theory: Past to present: Essential readings* (5. utg., s. 354-365). New York: Oxford University Press. [12 sider.]
- Pollitt, C. (2003). *The essential public manager*. Maidenhead: Open University Press. [Kap. 1 og 2. 50 s.]
- Pratt, J., & Eriksson, A. (2013). *Contrasts in punishment: An explanation of Anglophone excess and Nordic exceptionalism*. Abingdon: Routledge.
- Rogstad, J. (2010). Diskriminering – kan en hvit mann fra middelklassen forstå det? I D. Album, M. N. Hansen, & K. Widerberg (Red.), *Metodene våre: eksempler fra samfunnsvitenskapelig forskning* (s. 287 – 302). Oslo: Universitetsforlaget. [15 sider]
- Rosten, M. G. (2017). Territoriell stigmatisering og gutter som "leker getto" i Groruddalen. *Norsk sosiologisk tidsskrift*, 1(1), 53-70. doi: 10.18261/issn.2535-2512-2017-01-04 [18 sider]
- Rua, M. (2015). Fengselsisolasjon: forskning og formidling i et minefelt. I K. Widerberg (Red.), *I hjertet av velferdsstater: en invitasjon til institusjonell etnografi* (s. 220-250). Oslo: Cappelen Damm akademisk. [30s.]
- Smith, P. S., Horn, T., Nilsen, J. F., & Rua, M. (2013). Isolasjon i skandinaviske fengsler. Skandinavisk praksis og etableringen av et skandinavisk isolasjonsnettverk. *Kritisk juss*, 39(3-4), 170-191. [23 sider]
- Sykes, G. M. (1958). *The society of captives: A study of a maximum security prison*. Princeton: Princeton University Press. [144 s]
- Søndenaa, E., Wangsholm, M., & Johnsen, B. (in progress). *Plain language in prison: Communication, collaboration and justice*. [(foreløpig tittel) ca 12 sider]

- Ugelvik, T. (2016). Prisons as welfare state institutions? Punishment and the Nordic model. I Y. Jewkes, B. Crewe, & J. Bennett (Red.), *Handbook on prisons* (2. utg., s. 388-402). Abingdon: Routledge. [15 sider.]
- Warr, J. (2016). The deprivation of certitude, legitimacy and hope: Foreign national prisoners and the pains of imprisonment. *Criminology & Criminal Justice*, 16(3), 301-318.
doi: 10.1177/1748895815603775 [18 sider.]
- Willumsen, E. (Red.). (2009). *Tverrprofesjonelt samarbeid*. Oslo: Universitetsforlaget.
[Kap. 2,3,4,5,6,7,8 og 9. 124 s.]
- Willumsen, E., & Ødegård, A. (2016). *Tverrprofesjonelt samarbeid: et samfunnsoppdrag* (2. utg.). Oslo: Universitetsforlaget.

KRUS3100 KRIMINALITETSFOREBYGGENDE ARBEID I KRIMINALOMSORGEN

Emnekode og emnenavn	KRUS3100 Kriminalitetsforebyggende arbeid i kriminalomsorgen
Engelsk emnenavn	Crime Prevention in the Correctional Service
Studieprogrammet emnet inngår i	Bachelorstudium i straffegjennomføring
Emnegruppe emnet inngår i	Teoretiske fellesemner
Studiepoeng	15
Semester	6.
Undervisningsspråk	Norsk

INNHold

Emnet tar utgangspunkt i målsetningen om at kriminalomsorgens praksis skal være kunnskapsbasert.

Med utgangspunkt i egen praksiserfaring skal studentene velge seg ut en avgrenset målgruppe, fordype seg i denne gruppens særlige situasjon, herunder også rettslige rammer, og kriminalomsorgens måter å møte og tilrettelegge for gruppen på. Hva slags kunnskap bygger kriminalomsorgens praksis på? Er kunnskapen pålitelig og relevant? Hva finnes av forskningsbasert kunnskap om den aktuelle målgruppen, og hvordan kan den omsettes til konkret forebyggende praksis med den valgte målgruppen?

Emnets hovedtemaer er som følger:

- utbredelse av kriminalitet og kjennetegn ved utøvere av ulike typer kriminalitet
- marginalisering, sårbarhet, risiko og beskyttende faktorer
- forebyggende tiltak på struktur, gruppe og individnivå
- systematisk og reflektert bruk av ulike kunnskapskilder for å styrke det faglige beslutningsgrunnlaget i praksis

LÆRINGSUTBYTTE

Kunnskaper

Studenten

- har bred kunnskap om utbredelse og omfang av aktuelle kriminalitetsproblemer, og sammenhengen med sosiale og helsemessige problemer
- har bred og spesialisert kunnskap om hvordan kriminalitetsutvikling kan forklares med utgangspunkt i sårbarhet, risiko og beskyttende faktorer på ulike nivåer
- har kunnskap om metoder i det kriminalitetsforebyggende arbeidet, og deres anvendelighet i egen praksis
- har kunnskap om anvendelse av forsknings- og erfaringsbasert kunnskap i kriminalomsorgens praksis

Ferdigheter

Studenten

- kan innhente relevant informasjon for å beskrive omfang og utbredelse av ulike typer kriminalitet, og redegjøre for sammenhenger med sosiale og helsemessige problemer
- kan innhente og kritisk vurdere tilgjengelig kunnskap om konkrete praksisnære problemstillinger
- kan formidle kunnskap om kriminalomsorgens rehabiliterende og forebyggende tiltak til aktuelle samarbeidspartnere
- kan identifisere personer med behov for velferdstjenester, og følge opp slik at kontakt med relevante tjenester oppnås

Generell kompetanse

Studenten

- kan på selvstendig grunnlag, og i samarbeid med andre, utvikle egen praksis på bakgrunn av teoretisk og praktisk kunnskap om ulike grupper innsatte og domfelte og ulike typer kriminalitetsproblemer
- kan formidle faglig begrunnelse for valg av forebyggende tiltak overfor relevante samarbeidspartnere
- kan diskutere overførbarhet og relevans av forskning til praksis
- kan redegjøre for særtrekk ved forskningsbasert kunnskap, og forskjeller og likheter mellom forskningsbasert og praksisbasert kunnskap

FORKUNNSKAPSKRAV

Opptak til påbygningsstudiet (Bachelorstudium i straffegjennomføring), jf. *Forskrift om studier, eksamen og opptak* kap. 3, og bestått KRUS3000.

ARBEIDS- OG UNDERVISNINGSFORMER

Det forventes at studentene jobber minimum 375 timer med emnet. I dette ligger deltakelse i tre samlinger på inntil tre dagers varighet ved KRUS, obligatoriske arbeidsoppgaver som det skal arbeides med i mellomperiodene og selvstudier.

Arbeidsmåtene på samlingene vil variere mellom forelesninger, fremlegg og diskusjoner i seminar og arbeid i grupper. Studentenes erfaringer fra arbeidslivet inngår i studiearbeidet.

Veiledet individuell emneoppgave inngår både som arbeidsform og vurderingsform.

Arbeidskrav

Innlevering av utkast til hjemmeeksamensoppgave. Omfang: Maksimalt 2400 ord. Utkastet leveres inn en uke før siste samling. Studentene får tilbakemelding på utkastet fra faglærer på samlingen.

80 % obligatorisk deltakelse på samlinger.

VURDERINGS-/EKSAMENSFORM OG SENSORORDNING

Mappe med kommentert utkast til hjemmeeksamensoppgave og endelig besvarelse. Omfang på endelig besvarelse: 2200 – 2400 ord. Besvarelser under 2200 ord og besvarelser over 2400 blir ikke sensurert. Teller 60 % av samlet karakter.

Individuell skriftlig eksamen med tilsyn, 4 timer, teller 40 % av samlet karakter.

Begge eksamensformer må bestås. Kandidater kan bare kontinuere i eksamensformen som ikke er bestått.

En intern og en ekstern sensor benyttes på begge eksamensformene.

Karakterskala/Vurderingsuttrykk

Vurderingsuttrykket er en gradert skala med fem trinn fra A til E for bestått og F for ikke bestått. Se nærmere om beskrivelsene av karakternivåene i innledningen samt *Forskrift om studier, eksamen og opptak* og *Lov om universiteter og høyskoler*.

Hjelpemidler til vurdering/eksamen

Alle hjelpemidler tillatt på mappeeksamen. Ingen hjelpemidler tillatt på individuell skriftlig eksamen med tilsyn.

Rettigheter og plikter ved eksamen

Studentens rettigheter og plikter framgår av *Forskrift om studier, eksamen og opptak* og er nærmere beskrevet i utfyllende retningslinjer.

Forskriften beskriver blant annet vilkår for ny/utsatt eksamen, klageadgang og hva som regnes som fusk ved eksamen. Studenten er selv ansvarlig for å melde seg opp til eventuell ny/utsatt eksamen.

Informasjon om karakterer, klageadgang og prosess for behandling av begrunnelser og klager med frister kommuniseres og behandles i Studentweb.

Ny sensorkommisjon ved klage består av en intern og en ekstern sensor. Den nye kommisjonen får ikke innsikt i opprinnelig karakter og begrunnelse.

PENSUM

Andersen, S. N., & Skardhamar, T. (2013). Å måle gjentatt kriminalitet - hvem, hva og når? *Samfunnsspeilet*(3), 24-28.

Bahr, S. J., Harris, L., Fisher, J. K., & Armstrong, A. H. (2010). Successful reentry. What differentiates successful and unsuccessful parolees? *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 54(5), 667-692. doi: 10.1177/0306624X09342435

Balvig, F. (2006). Virkninger af straf. I B. Kyvsgaard (Red.), *Hvad virker - hvad virker ikke? Kunnskapsbaseret kriminalpolitikk og praksis* (s. 109-136). København: Jurist- og økonomforbundets forlag.

Blagden, N., Winder, B., & Hames, C. (2016). "They treat us like human beings"-Experiencing a therapeutic sex offenders prison: Impact on prisoners and staff and implications for treatment. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 60(4), 371-396. doi:10.1177/0306624X14553227

Block, C. R., Blokland, A. A. J., van der Werff, C., van Os, R., & Nieuwebeerta, P. (2010). Long-term patterns of offending in women. *Feminist Criminology*, 5(1), 73-107. doi: 10.1177/1557085109356520

Bondeson, U. (2006). Kriminologiske effektstudier - med fokus på metoder. I B. Kyvsgaard (Red.), *Hvad virker - hvad virker ikke? Kunnskapsbaseret kriminalpolitikk og praksis* (s. 25-39). København: Jurist- og økonomforbundets forlag.

Bosma, A. Q., Kunst, M., Reef, J., Dirkzwager, A., & Nieuwebeerta, P. (2016). Prison-based rehabilitation: Predictors of offender treatment participation and treatment completion. *Crime & Delinquency*, 62(8), 1095-1120. doi: 10.1177/0011128714549654

Bukten, A., Riksheim, M. S., Skurtveit, S., Kunøe, N., Lobmaier, P. P., Lund, I. O., & Clausen, T. (2016). *Rusmiddelbruk og helsesituasjon blant innsatte i norske fengsel. Resultater fra The Norwegian offender mental health and addiction study (NorMA)*. Hentet fra <http://www.med.uio.no/klinmed/forskning/sentre/seraf/>

Butler, M., & Maruna, S. (2015). Rethinking prison disciplinary processes: A potential future for restorative justice. *Victims & Offenders*, 11(1), 126-148. doi:10.1080/15564886.2015.1117997

- Clausen, S. E. (2004). Har barn som mishandles større risiko for å bli kriminelle? *Tidsskrift for norsk psykologforening*, 41, 971-978.
- Dyb, E., & Johannessen, K. (2011). *Tilbakeføring av straffedømte: en kommentert bibliografi* (NIBR-rapport 2011:20). Oslo: Norsk institutt for by- og regionforskning.
- Farmer, M., McAlinden, A. M., & Maruna, S. (2016). Sex offending and situational motivation: Findings from a qualitative analysis of desistance from sexual offending. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 60(15), 1756-1775. doi:10.1177/0306624X16668175
- Fazel, S., Cartwright, J., Norman-Nott, A., & Hawton, K. (2008). Suicide in prisoners: A systematic review of risk factors. *Journal of Clinical Psychiatry*, 69(11), 1721-1731.
- Gadon, L., Johnstone, L., & Cooke, D. (2006). Situational variables and institutional violence: A systematic review of the literature. *Clinical Psychology Review*, 26, 515-534.
- Gannon, T. A., & Ward, T. (2014). Where has all the psychology gone? *Aggression and Violent Behavior*, 19(4), 435-446. doi:10.1016/j.avb.2014.06.006
- Harding, R. (2014). Rehabilitation and prison social climate: Do 'What Works' rehabilitation programs work better in prisons that have a positive social climate? *Australian & New Zealand Journal of Criminology*, 47(2), 163-175. doi:10.1177/0004865813518543
- Hlavka, H., Wheelock, D., & Jones, R. (2015). Exoffender accounts of successful reentry from prison. *Journal of Offender Rehabilitation*, 54(6), 406-428. doi:10.1080/10509674.2015.1057630
- Johnsen, B., & Engbo, H. J. (2015). Forvaring i Norge, Danmark og Grønland - noen likheter og ulikheter. *Nordisk tidsskrift for kriminalvidenskap*, 102(2), 175-194.
- Messina, N., Grella, C. E., Cartier, J., & Torres, S. (2010). A randomized experimental study of gender-responsive substance abuse treatment for women in prison. *Journal of Substance Abuse Treatment*, 38(2), 97-107. doi:10.1016/j.jsat.2009.09.004
- Nilsson, A., Backman, O., & Estrada, F. (2013). Involvement in crime, individual resources and structural constraints: Processes of cumulative (dis)advantage in a Stockholm birth cohort. *British Journal of Criminology*, 53(2), 297-318. doi:10.1093/bjc/azs068
- Nortvedt, M. W., Jamtvedt, G., Graverholt, B., Nordheim, L. V., & Reinart, L. M. (2012). *Jobb kunnskapsbasert!: en arbeidsbok* (2. utg.). Oslo: Akribe.
- Rokkan, T. (2012). *Straffegjennomføring med elektronisk kontroll: evalueringsrapport 1*. Oslo: Kriminalomsorgens utdanningscenter KRUS.
- Serin, R. (2005). *Evidence-based practice: Principles for enhancing correctional results in prisons*. Hentet fra <https://nicic.gov/library/023360>
- Short, V., Lennox, C., Stevenson, C., Senior, J., & Shaw, J. (2012). *Mental illness, personality disorder and violence: A scoping review*. Manchester: Offender Health Research Network.
- Skardhamar, T. (2016). Lovbrytere og lovbruddskarrierer. I I. Frønes & L. Kjølslrød (Red.), *Det norske samfunn, bind 3* (6. utg.). (s. 336-357). Oslo: Gyldendal akademisk.
- Skardhamar, T., Aaltonen, M., & Lehti, M. (2014). Immigrant crime in Norway and Finland. *Journal of Scandinavian studies in criminology and crime prevention*, 15(2), 107-127. doi:10.1080/14043858.2014.926062
- Snertingdal, M., & Bakkeli, V. (2013). *Tre sårbare overganger: en kunnskapsoppsummering* (Fafu-rapport 2013:53). Oslo: Forskningsstiftelsen Fafo.
- Viglione, J., Blasko, B. L., & Taxman, F. S. (2017). Organizational factors and probation officer use of evidence-based practices. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*. Tidlig nettpubliserings. doi:10.1177/0306624x16681091
- Weisburd, D., Farrington, D. P., & Gill, C. (2017). What works in crime prevention and rehabilitation. *Criminology & Public Policy*, 16(2), 415-449. doi:10.1111/1745-9133.12298
- Woessner, G., & Schwedler, A. (2014). Correctional treatment of sexual and violent offenders: Therapeutic change, prison climate, and recidivism. *Criminal justice and behavior*, 41(7), 862-879. doi:10.1177/0093854813520544
- Yourstone, J., Wenander, D., & Långström, N. (2010). *Psykisk hälsa bland fängelsedömda kvinnor i Sverige*. Hentet fra <https://www.kriminalvarden.se/>

Øia, T. (2013). *Ungdom, rus og marginalisering*. Oslo: Cappelen Damm akademisk.
[Kapittel 3, 7, 9, og 10]

KRUS3201 RADIKALISERING OG VOLDELIG EKSTREMISME I KRIMINALOMSORGEN

Emnekode og emnenavn	KRUS3201 Radikalisering og voldelig ekstremisme i kriminalomsorgen
Engelsk emnenavn	Radicalization and Violent Extremism in the Correctional Services
Studieprogrammet emnet inngår i	Bachelorstudium i straffegjennomføring
Emnegruppe emnet inngår i	Valgfritt emne
Studiepoeng	15
Semester	7.
Undervisningsspråk	Norsk eller engelsk

INNHold

Dette emnet har faglig fokus på forebygging og arbeid med radikalisering i Kriminalomsorgen. Emnet skal gi studentene bred forståelse og kunnskap om begreper og problemstillinger innen tematikken radikalisering og voldelig ekstremisme. Emnet skal også gi studentene grunnleggende praksisrelevant kunnskap om arbeidsmetoder for å identifisere, forebygge og arbeide med radikale innsatte spesielt, og øvrige domfelte generelt.

LÆRINGSUTBYTTE

Kunnskap

Studentene skal

- ha bred kunnskap om relevante begreper, definisjoner og teorier for forståelsen av voldelig ekstremisme, terrorisme og radikalisering
- ha bred kunnskap om forskjellige retninger, former for voldelig ekstremisme, terrorisme og radikalisering
- ha bred kunnskap om faktorer for radikalisering i en kriminalomsorgskontekst
- ha kunnskap om koblingene mellom voldelig ekstremisme og terrorisme og kriminalitet
- ha kunnskap om terrororganisasjoners organisering, finansiering og organisatoriske virke
- kjenne til religionens rolle i radikalisering i en kriminalomsorgskontekst
- kjenne til forsknings- og utviklingsarbeid innen fagområdet

Ferdigheter

Studentene kan

- anvende sin ervervede kunnskap til å bidra i identifisering og analyse av mulige radikaliserede innsatte – med fokus på tegn, trekk og symboler
- anvende strategier for forebygging av radikalisering i Kriminalomsorgen
- bidra til endringsarbeid med radikale domfelte og innsatte allerede dømt for terrorrelatert virksomhet og/eller hatkriminalitet

Generell kompetanse

Studentene skal

- kunne formidle sentralt fagstoff som relevante begreper, definisjoner, og potensielle løsninger både skriftlig og muntlig
- kunne utveksle synspunkter og erfaringer med andre med bakgrunn innenfor fagområdet og gjennom dette bidra til utvikling av god praksis ("best practice")
- kunne fungere som lokal rådgiver innen tematikken radikaliserings og voldelig ekstremisme i Kriminalomsorgen

FORKUNNSKAPSKRAV

Opptak til påbygningsstudiet (Bachelorstudium i straffegjennomføring) eller enkeltemneopptak, jf. *Forskrift om studier, eksamen og opptak* kap. 3. Studentene må ha bestått minimum 120 stp. Det anbefales at studenten har tatt KRUS3000 og KRUS3100 eller tilsvarende.

ARBEIDS- OG UNDERVISNINGSFORMER

Det forventes at studentene jobber minimum 375 timer med emnet. I dette ligger deltakelse i tre samlinger på inntil tre dager ved KRUS, obligatoriske arbeidsoppgaver som det skal arbeides med i mellomperiodene og selvstudier.

Arbeidsformer på samlingene vil bestå av en kombinasjon av forelesninger, veilederstyrt seminararbeid og praktiske øvelser. Individuelt og gruppebasert arbeid med case, veiledning av faglærer og egenstudier av pensum vil stå sentralt i periodene mellom samlinger.

Arbeidskrav

Skriftlig oppgave i gruppe på 3-4 studenter. Omfang: 2200 – 2400 ord.

80 % obligatorisk fremmøte på samlinger.

VURDERINGS-/EKSAMENSFORM OG SENSORORDNING

Individuell muntlig eksamen, maksimalt 30 minutter.

Intern og ekstern sensor benyttes.

Karakterskala/Vurderingsuttrykk

Vurderingsuttrykket er en gradert skala med fem trinn fra A til E for bestått og F for ikke bestått. Se nærmere om beskrivelsene av karakternivåene i innledningen *Forskrift om studier, eksamen og opptak* og *Lov om universiteter og høyskoler*.

Hjelpemidler til vurdering/eksamen

Ingen hjelpemidler tillatt.

Rettigheter og plikter ved eksamen

Studentens rettigheter og plikter framgår av *Forskrift om studier, eksamen og opptak* og er nærmere beskrevet i utfyllende retningslinjer.

Forskriften beskriver blant annet vilkår for ny/utsatt eksamen, klageadgang og hva som regnes som fusk ved eksamen. Studenten er selv ansvarlig for å melde seg opp til eventuell ny/utsatt eksamen.

Informasjon om karakterer, klageadgang og prosess for behandling av begrunnelser og klager med frister kommuniseres og behandles i Studentweb.

Ny sensorkommisjon ved klage består av en intern og en ekstern sensor. Den nye kommisjonen får ikke innsikt i opprinnelig karakter og begrunnelse.

PENSUM

- Amenesen, S. A., Bjørgero, T., & Mærli, M. B. (2005). *Hva gjør Norge utsatt for terrorisme?: Trusselscenarier og norsk sårbarhetsforvaltning* (NUPI notat 673). Hentet fra <http://hdl.handle.net/11250/2395435> [26 sider]
- Bjørgero, T. (2011). Strategier for forebygging av terrorisme. I T. Bjørgero (Red.), *Forebygging av terrorisme og annen kriminalitet* (PHS Forskning 2011: 1, s. 11-75). Hentet fra <http://hdl.handle.net/11250/175076> [64 sider]
- Cockayne, J. (2007). *Transnational organized crime: Multilateral responses to a rising threat*. Hentet fra <http://www.css.ethz.ch/en/services/digital-library/publications/publication.html/126969> [24 sider]
- Crenshaw, M. (2007). Explaining suicide terrorism: A review essay. *Security Studies*, 16(1), 133-162. doi: 10.1080/09636410701304580 [30 sider]
- Croissant, A., & Barlow, D. (2007). Following the money trail: Terrorist financing and government responses in Southeast Asia. *Studies in Conflict & Terrorism*, 30(2), 131-156. doi: 10.1080/10576100600959721 [26 sider]
- Dalgaard-Nielsen, A. (2010). Violent radicalization in Europe: What we know and what we do not know. *Studies in Conflict & Terrorism*, 33(9), 797-814. doi: 10.1080/1057610X.2010.501423 [18 sider]
- Dishman, C. (2005). The leaderless nexus: When crime and terror converge. *Studies in Conflict & Terrorism*, 28(3), 237-252. doi: 10.1080/10576100590928124 [16 sider]
- Etterretningstenesta. (2017). *Fokus 2017: Etterretningstenesta si vurdering av aktuelle trygging utfordringer*. Hentet fra <https://forsvaret.no/fakta/undersokelser-og-rapporter/fokus>
- European Commission, Expert Group on Violent Radicalisation. (2008). *Radicalisation processes leading to acts of terrorism*. Hentet fra <http://www.gsdrc.org/> [20 sider]
- Freeman, M. (2011). The sources of terrorist financing: Theory and typology. *Studies in Conflict & Terrorism*, 34(6), 461-475. doi: 10.1080/1057610X.2011.571193 [15 sider]
- Ganor, B. (2002). Defining terrorism: Is one man's terrorist another man's freedom fighter? *Police Practice and Research*, 3(4), 287-304. doi: 10.1080/1561426022000032060 [19 sider]
- Geltzer, J. A. (2011). Taking hand-outs or going at it alone: Nationalization versus privatization in the funding of Islamist terrorist groups. *Studies in Conflict & Terrorism*, 34(2), 144-170. doi: 10.1080/1057610X.2011.538833 [27 sider]
- Hoffman, B. (2003). The logic of suicide terrorism. *The Atlantic Monthly*, 291(5), 1-10. [10 sider]
- Hoffman, B. (2006). *Inside terrorism* (Rev. utg.). New York: Columbia University Press. [Kapittel. 1-4, 8 ca. 175 sider]
- Hutchinson, S., & O'malley, P. (2007). A crime-terror nexus? Thinking on some of the links between terrorism and criminality. *Studies in Conflict & Terrorism*, 30(12), 1095-1107. doi: 10.1080/10576100701670870 [12 sider]
- Jones, C. R. (2014). Are prisons really schools for terrorism? Challenging the rhetoric of prison radicalization. *Punishment and Society*, 16(1), 74-103. doi: 10.1177/1462474513506482 [29 sider]
- Juergensmeyer, M. (2003). *Terror in the mind of God: The global rise of religious violence* (3. utg.). Berkeley: University of California Press. [Kapittel 1. (15 sider).]
- Juergensmeyer, M. (2006). Religion as a cause of terrorism. I L. Richardson (Red.), *The roots of terrorism* (s. 133-144). New York: Routledge. [11 sider]
- Liebling, A. (2013). Identity challenges and the risks of radicalisation in high security custody. *Prison Service Journal*, (203), 15-22. [7 sider]
- Liebling, A., & Arnold, H. (2012). Social relationships between prisoners in a maximum security prison: Violence, faith, and the declining nature of trust. *Journal of Criminal Justice*, 40(5), 413-424. doi: 10.1016/j.jcrimjus.2012.06.003 [11 sider]

- Lloyd, M. (2012). Learning from casework and the literature. *Prison Service Journal*, (203), 23-30. [7 sider]
- Moghadam, A. (2009). Motives for martyrdom: Al-Qaida, Salafi Jihad, and the spread of suicide attacks. *International Security*, 33(3), 46-78. doi: 10.1162/isec.2009.33.3.46 [33 sider]
- Mullins, S. (2007). Home-grown terrorism: Issues and implications. *Perspectives on Terrorism*, 1(3), 1-5. [5 sider]
- Oehme, C. G. (2008). Terrorists, insurgents, and criminals - growing nexus? *Studies in Conflict & Terrorism*, 31(1), 80-93. doi: 10.1080/10576100701767130 [13 sider]
- Politiets Sikkerhetstjenestes. (2017). *Trusselvurdering 2017*. Hentet fra <http://www.pst.no/media/utgivelser/trusselvurdering-2017/>
- Sanderson, T. M. (2004). Transnational terror and organized crime: Blurring the lines. *SAIS Review*, 24(1), 49-61. [13 sider]
- Silke, A. (Red.). (2014). *Prisons, terrorism and extremism: Critical issues in management, radicalisation and reform*. Abingdon: Routledge. [ca. 280 sider]
- Straffeloven. (2005). *Lov om straff*. Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-05-20-28?q=Straffeloven> [Kap. 18 (ca 3 sider).]
- Stroink, M. L. (2007). Processes and preconditions underlying terrorism in second generation immigrants. *Peace and Conflict: Journal of Peace Psychology*, 13(3), 293-312. doi: 10.1080/10781910701471322
- Valgfritt:**
- Bjørge, T., & Horgan, J. (2009). *Leaving terrorism behind: Individual and collective disengagement*. London: Routledge.
- Hamm, M. S. (2013). *The spectacular few: Prisoner radicalization and the evolving terrorist threat*. New York: New York University Press.
- Precht, T. (2007). *Home grown terrorism and Islamist radicalisation in Europe: From conversion to terrorism: an assessment of the factors influencing violent Islamist extremism and suggestions for counter radicalisation measures*. Hentet fra http://justitsministeriet.dk/sites/default/files/media/Arbejdsomraader/Forskning/Forskningspuljen/2011/2007/Home_grown_terrorism_and_Islamist_radicalisation_in_Europe_-_an_assessment_of_influencing_factors__2_.pdf [Side 9-87.]
- Vestel, V. (2016). *I gråsonen: ungdom og politisk ekstremisme i det nye Norge*. Oslo: Universitetsforlaget.

KRUS3202 SYSTEMATISK ENDRINGSARBEID OG FOREBYGGING AV TILBAKEFALL TIL KRIMINALITET – TILNÆRMINGER, UTVIKLING OG KRITISKE ASPEKTER

Emnekode og emnenavn	KRUS3202 Systematisk endringsarbeid og forebygging av tilbakefall til kriminalitet – tilnærminger, utvikling og kritiske aspekter
Engelsk emnenavn	Structured Approaches to Support Desistance from Crime – Interventions, History and Critical Aspects
Studieprogrammet emnet inngår i	Bachelorstudium i straffegjennomføring
Emnegruppe emnet inngår i	Valgfritt emne
Studiepoeng	15
Semester	7.
Undervisningsspråk	Norsk

INNHOOLD

Kriminalomsorgen skal legge forholdene til rette for at lovbrøtere kan gjøre en egen innsats for å motvirke nye straffbare handlinger. Kriminalomsorgens virksomhetsstrategi (2014-2018) understreker betydningen av samhandling med den innsatte og domfelte i det systematiske endringsarbeidet.

Systematisk endringsarbeid kan foregå innenfor ulike rammer: programvirksomhet, kontaktbetjentarbeid, miljøarbeid, arbeidsdrift, opplæring, og som en del av tilbakeføringsarbeid og individuelle samtaler. Innføring i gruppeledelse og programvirksomhet står sentralt i emnet, men tilnærmingene kan også tilrettelegges og benyttes individuelt.

Målet er å styrke kandidaten som en reflektert og selvstendig praktiker med trygg relasjons- og kommunikasjonskompetanse, som ser nytten av en fleksibel og individuelt tilpasset kunnskapsbasert praksis. Kandidatene skal underveis i studiet praktisere utvalgte tilnærminger i sin arbeidshverdag i kriminalomsorgen og motta veiledning på praksis. Praksiserfaringene vil også benyttes for å drøfte problemstillinger knyttet til systematisk endringsarbeid gjennom gruppediskusjoner på samlingene.

Emnet er tverrfaglig.

LÆRINGSUTBYTTE

Kunnskaper

Studenten har

- bred kunnskap om teorier og modeller knyttet til motivasjon, endring og forebygging av tilbakefall til kriminalitet
- kunnskap om relasjonens og kontekstens betydning for den enkeltes lærings-, endrings- og mestringsprosesser
- kunnskap om dagens juridiske og etiske rammer for systematisk endringsarbeid i kriminalomsorgen

- kunnskap om aktuelle program og anvendte tilnærminger for forebygging av tilbakefall til kriminalitet for utvalgte grupper innsatte og domfelte

Ferdigheter

Studenten kan

- planlegge, gjennomføre og lede systematiske og målrettede aktiviteter, samtaler og gruppesamlinger
- støtte og ivareta innsatte og domfeltes behov for videreføringen av påstartede endringsprosesser i profesjonell samhandling med aktuelle samarbeidspartnere
- legge til rette for tilbakemeldinger fra innsatte og domfelte og bruke disse til å justere innhold og tilnærming i det systematiske endringsarbeidet
- anvende relevant teori for å reflektere over gruppe- og endringsprosesser
- reflektere kritisk over muligheter og begrensinger ved praktiseringen av systematisk endringsarbeid i kriminalomsorgen

Generell kompetanse

Studenten kan

- identifisere behov for, og ta initiativ til samhandling med innsatte og domfelte og bygge relasjoner preget av tillit, medvirkning og håp
- gjenkjenne, anerkjenne og støtte innsattes og domfeltes motivasjon, mestring og bruk av egne ressurser
- reflektere kritisk over egen faglig skjønnsutøvelse og dilemmaer knyttet til systematisk endringsarbeid, og har evne til å vurdere og justere egen praksisutøvelse under veiledning
- utveksle erfaringer, kunnskap og synspunkter og bidra til videreutvikling av det systematiske endringsarbeidet i profesjonell samhandling

FORKUNNSKAPSKRAV

Opptak til påbygningsstudiet (Bachelorstudium i straffegjennomføring) eller enkeltemneopptak, jf. *Forskrift om studier, eksamen og opptak* kap. 3. Studentene må ha bestått minimum 120 stp. Det anbefales at studenten har tatt KRUS3000 og KRUS3100 eller tilsvarende.

ARBEIDS- OG UNDERVISNINGSFORMER

Det forventes at studentene jobber minimum 375 timer med emnet. I dette ligger deltakelse i samlinger ved KRUS, obligatoriske arbeidsoppgaver som det skal arbeides med i mellomperiodene og selvstudier.

Innholdet på samlingene vil bestå av en kombinasjon av forelesninger, ferdighetstrening og refleksjonsgrupper med veiledning. Praktisering av systematisk endringsarbeid, veiledning, refleksjonsnotat og egenstudier av pensum vil være sentralt i mellomperiodene. Studentene skal også gjøre et forarbeid med refleksjonsnotat om forventninger til eget læringsutbytte i forkant av første samling.

Arbeidskrav

Individuelt refleksjonsnotat. Omfang: 1000 – 1200 ord.

80 % obligatorisk fremmøte på samlinger.

VURDERINGS-/EKSAMENSFORM OG SENSORORDNING

Individuell hjemmeeksamen, 3 dager. Omfang 2200 – 2400 ord. Besvarelser under 2200 ord og besvarelser over 2400 blir ikke sensurert.

Intern og ekstern sensor benyttes.

Karakterskala/Vurderingsuttrykk

Vurderingsuttrykket er en gradert skala med fem trinn fra A til E for bestått og F for ikke bestått. Se nærmere om beskrivelsene av karakternivåene i innledningen (s.9) samt *Forskrift om studier, eksamen og opptak og Lov om universiteter og høyskoler*.

Hjelpemidler til vurdering/eksamen

Alle hjelpemidler tillat

Rettigheter og plikter ved eksamen

Studentens rettigheter og plikter framgår av *Forskrift om studier, eksamen og opptak* og er nærmere beskrevet i utfyllende retningslinjer.

Forskriften beskriver blant annet vilkår for ny/utsatt eksamen, klageadgang og hva som regnes som fusk ved eksamen. Studenten er selv ansvarlig for å melde seg opp til eventuell ny/utsatt eksamen.

Informasjon om karakterer, klageadgang og prosess for behandling av begrunnelser og klager med frister kommuniseres og behandles i Studentweb.

Ny sensorkommisjon ved klage består av en intern og en ekstern sensor. Den nye kommisjonen får ikke innsikt i opprinnelig karakter og begrunnelse.

PENSUM

Bandura, A. (1994). *Self-efficacy*. Hentet fra <https://www.uky.edu/~eushe2/Bandura/Bandura1994EHB.pdf> [15 sider]

Barth, T., Børtveit, T., & Prescott, P. (2013). *Motiverende intervju: samtaler om endring*. Oslo: Gyldendal akademiske. [kap. 10 og 11, s.155-185] (30 sider)]

Berge, T., & Repål, A. (Red.). (2015). *Håndbok i kognitiv terapi* (2. utg.). Oslo: Gyldendal akademisk. [Kap. 1, 4 og 18]

Brumoen, H. (2007). *Vanen, viljen & valget: en psykologibok om avhengighet og mestringstillit*. Oslo: Gyldendal akademisk. [(kap. 4, 5, 7 og 9) (66 sider).]

Crewe, B. (2011). Soft power in prison: Implications for staff–prisoner relationships, liberty and legitimacy. *European journal of criminology*, 8(6), 455-468. doi: 10.1177/1477370811413805 [13 sider]

Dixon, L. (2000). Punishment and the question of ownership: Groupwork in the criminal justice system. *Groupwork*, 12(1), 6-25. [11 sider]

Fredwall, T. E. (2015). "Alle de som sitter her har en ny mulighet". Perspektiver på påvirkning og utvikling av fengslede i norske høysikkerhetsavdelinger. *Psyke & Logos*, 36(1), 28-49. [21 sider]

Friestad, C. (2005). *Tilbud til volds- og sedelighetsdømte* (Fafo-rapport 488). Hentet fra http://www.fafo.no/media/com_netsukii/488.pdf [(kap.2, 3 og 4, s. 21-91) (60 sider)]

Friestad, C., & Hansen, I. L. S. (2005). Mental health problems among prison inmates: the effect of welfare deficiencies, drug use and self-efficacy. *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention*, 6(2), 183-196. doi: 10.1080/14043850510035100 [13 sider]

Giertsen, H., & Rua, M.(2014). Møtested for straff og velferd. Rusmestringsavdelinger i fengsel, ansattes syn. *Nordisk tidsskrift for kriminalvidenskab*, 101(2), 158-182. [24 sider]

Heap, K. (2005). *Gruppet metode for sosial- og helsearbeidere* (5. utg.). Oslo: Gyldendal akademisk. [284 s.]

Helgesen, J. H. I. (2015). Rusmestringsenheter i norske fengsler – humane og eksepjonelle? *Nordic studies on alcohol and drugs*, 32(5), 509-526. doi: 10.1515/nsad-2015-0049 [17 sider]

- Helgesen, J. H. I. (2017). Ny fangebehandling i norske fengsler? *Tidsskrift for velferdsforskning*, 20(2), 100-116. doi: <https://doi.org/10.18261/issn.2464-3076-2017-02-01> [16 sider]
- Højdahl, T., Magnus, J.H., Hagen R., & Langeland, E. (2013). "VINN" - An accredited motivational program promoting convicted women's sense of coherence and coping. *EuroVista*, 2(3), 177-190. [13 sider]
- Kriminalomsorgsdirektoratet. (2015). *Retningslinjer for programvirksomheten i kriminalomsorgen* (Rundskriv KDI 3/2015). Hentet fra <http://www.kriminalomsorgen.no/kdi-rundskriv.237914.no.html> [3 sider]
- Kriminalomsorgsdirektoratet & Helsedirektoratet. (2016). *Veileder rusmestringsenhetene* (Veileder IS-2472). Hentet fra <https://helsedirektoratet.no/> [(kap.6,7,9,10,12 og 13, s.30-36, 41-54 og 59-63) (23 sider)]
- Maruna, S. (2001). *Making good: How ex-convicts reform and rebuild their lives*. Washington, DC: American Psychological Association. [(kap.1- 8, s.19 -168) (129 sider).]
- Mathiesen, T. (2007). Fra 'Nothing Works' til 'What Works'. Hvor stor er forskjellen? I H. von Hofer & A. Nilsson (Red.), *Brott i välfärden: om brottslighet, utsatthet och kriminalpolitik: festskrift till Henrik Tham* (s. 277-287). Stockholm: Stockholms universitet, Kriminologiska institutionen. [10 sider]
- McNeill, F. (2006). A desistance paradigm for offender management. *Criminology & Criminal Justice*, 6(1), 39-62. doi: 10.1177/1748895806060666 [23 sider]
- McNeill, F., Farrall, S., Lightowler, C., & Maruna, S. (2012). How and why people stop offending: Discovering desistance. *Insights*, (15). Hentet fra <https://www.iriss.org.uk/> [11 sider]
- Mjåland, K. (2013). Fra straff til rehabilitering? *Rus & Samfunn*, 7(6), 32-35. [4 sider]
- Rowe, M., & Soppit, S. (2014). 'Who you gonna call?': The role of trust and relationships in desistance from crime. *Probation journal*, 61(4), 397-412. doi: 10.1177/0264550514548252 [15 sider]
- Skau, G. M. (2011). *Gode fagfolk vokser: personlig kompetanse i møte med mennesker* (4. utg.). Oslo: Cappelen Akademisk. [kap.1-3]
- Storvik, B. L. (2017). *Straffegjennomføring* (3.utg.). Oslo: Cappelen Damm akademisk. [Kap. 4.2, 4.4 og 11.3.1-11.3.3 (s.235-237, 241-247 og 474-479) (13 sider).]
- Ulvestad, A. K., Henriksen, A. K., Tuseth, A. G., & Fjelstad, T. (2007). *Klienten - den glemte terapeut: brukerstyring i psykisk helsearbeid*. Oslo: Gyldendal akademisk. [Kap. 3 og 6 (s.40-63 og 94-114) (43 sider).]
- Ward, T., & Maruna, S. (2007). *Rehabilitation: beyond the risk paradigm*. Abingdon: Routledge. [(kap. 5, s.107-141). (34 sider)]
- Selvvalgt pensum**
Kandidatene velger selvvalgt pensum som er relevant for den planlagte praktisering av systematisk endringsarbeid i deres arbeidskontekst. Totalt: 100-150 sider
- Anbefalt tilleggslitteratur**
- Barth, T., Børtveit, T., & Prescott, P. (2013). *Motiverende intervju: samtaler om endring*. Oslo: Gyldendal akademiske. [(kap. 1-4, s.13-75) (62 sider).]
- Bjerger, B. (2007). Empowerment - lettere sagt enn gjort. *Stof*, (9), 37-42. Hentet fra http://www.stofbladet.dk/6storage/586/51/stof_9_s.37-42.pdf [5 sider]
- Brumoen, H. (2010). Svake og sterke øyeblikk – bygging av mestringsstillit. *Tidsskrift for Norsk Psykologforening*, 47(11), 1020-1025. Hentet fra <http://www.psykologtidsskriftet.no/> [5 sider]
- Slettebø, T. (2000). Empowerment som tilnærming i sosialt arbeid. *Nordisk sosialt arbeid*, (2), 75-84. [(Ikke nedlastbar versjon) (9 sider).]
- Ugelvik, T. (2011). *Fangenes friheter: makt og motstand i et norsk fengsel*. Oslo: Universitetsforlaget. [*Del II Fengeleits maktformer* (s.57-79). (22 sider).]

KRUS3203 VEILEDNING I KRIMINALOMSORGEN

Emnekode og emnenavn	KRUS3203 Veiledning i kriminalomsorgen
Engelsk emnenavn	Supervision and Counseling in Correctional Service
Studieprogrammet emnet inngår i	Bachelorstudium i straffegjennomføring
Emnegruppe emnet inngår i	Valgfritt emne
Studiepoeng	15
Semester	7.
Undervisningsspråk	Norsk

INNHOOLD

Veiledning utøves innenfor mange områder i kriminalomsorgen og spesielt i funksjonen som aspirantveileder. Emnet i veiledning kvalifiserer for veiledningsoppgaver på alle nivåer og områder og er relevant for alle som har veiledningsoppgaver tillagt i sin funksjon eller har bruk for veiledningskompetanse i sitt arbeid.

Hensikten med veiledning er å skape en mer synlig sammenheng mellom teori og praksis, og å bidra til refleksjon, bevisstgjøring og læring. Å være veileder krever derfor yrkeserfaring, veiledningskunnskaper- og ferdigheter, profesjonelle holdninger og pedagogisk kompetanse. Veileders kompetanse innen veisøkers praksisfelt er grunnleggende.

Emnet Veiledning i kriminalomsorgen gir grunnleggende kompetanse i veiledningsstrategier og veilederrollen. Emnet tar for seg både individuell veiledning og gruppeveiledning. Studiet skal gi studenten handlingskompetanse som veileder, som består i å planlegge, begrunne, gjennomføre og evaluere veiledning. Studiet skal også bidra til økt kunnskap om og trening i kommunikasjonsferdigheter og verktøy til bruk i veiledningen.

I tillegg tar studiet for seg ulike veilederroller og strategier i veiledning. Det legges vekt på praktiske øvelser knyttet til den enkelte students egne erfaringer som veileder og refleksjon rundt disse. Etisk refleksjon rundt egen rolle som veileder i møte med aspirantene er sentralt.

LÆRINGSUTBYTTE

Kunnskap

Studenten

- skal ha bred kunnskap om ulike veiledningsteorier og strategier for veiledning
- har innsikt i og forståelse for veilederens arbeidsoppgaver, ansvar og roller
- har kunnskap om ulike kommunikasjonsteorier og vet hvordan god kommunikasjon bidrar til god veiledning
- kan identifisere og reflektere over etiske utfordringer i veiledning

Ferdigheter

Studenten kan

- anvende ulikestrategier for veiledning i forhold til både individ og grupper i ulike situasjoner og sammenhenger
- tilpasse veiledningen til den enkeltes behov og motivasjon
- tilrettelegge for et positivt læringsmiljø i veiledningssituasjonen
- anvende kommunikasjonsferdigheter som fremmer lærings- og utviklingsprosesser hos den enkelte
- vurdere egen praksis som veileder og justere og utvikle denne ved behov

Generell kompetanse

Studenten kan

- identifisere og håndtere etiske utfordringer i veilederrollen
- bidra til utvikling av veiledning i kriminalomsorgen
- legge til rette og motivere for læring gjennom veiledning
- holde seg oppdatert på ny forskning

FORKUNNSKAPSKRAV

Opptak til påbygningsstudiet (Bachelorstudium i straffegjennomføring) eller enkeltemneopptak, jf. *Forskrift om studier, eksamen og opptak* kap. 3. Studentene må ha bestått minimum 120 stp. Det anbefales at studenten har tatt KRUS3000 og KRUS3100 eller tilsvarende.

ARBEIDS- OG UNDERVISNINGSFORMER

Det forventes at studentene jobber minimum 375 timer med emnet. I dette ligger deltakelse i samlinger ved KRUS, obligatoriske arbeidsoppgaver som det skal arbeides med i mellomperiodene og selvstudier.

Arbeidsmåtene i studiet skal bidra til å gi studentene et godt læringsutbytte og vil særlig belyse sammenhengen mellom teori og praksis. Arbeidsformene vil variere mellom klasseromsundervisning, praktiske øvelser og oppgaver og innebærer stor grad av studentaktivitet. Studentene skal jobbe med egne erfaringer gjennom å skrive refleksjonslogg, erfaringsdeling i grupper og veiledning av medstudenter både individuelt og i grupper.

Studentene leverer to obligatoriske refleksjonsnotater i løpet av studiet: et refleksjonsnotat over egen utvikling som en-til-en veileder og et refleksjonsnotat over egen utvikling som gruppeveileder.

Arbeidskrav

To individuelle refleksjonsnotater. Omfanget av hver notat er 1200 – 1400 ord.
80 % obligatorisk fremmøte på samlinger.

VURDERINGS-/EKSAMENSFORM OG SENSORORDNING

Praktisk muntlig eksamen i gruppe hvor studentene skal planlegge, gjennomføre og vurdere en veiledningssituasjon og reflektere over relevant teori.

En intern og en ekstern sensor benyttes.

Karakterskala/Vurderingsuttrykk

Vurderingsuttrykket er bestått/ikke bestått. Se nærmere om beskrivelsene av karakterer i innledningen samt *Forskrift om studier, eksamen og opptak* og *Lov om universiteter og høyskoler*.

Hjelpemidler til vurdering/eksamen:

Ingen hjelpemidler er tillatt.

Rettigheter og plikter ved eksamen

Studentens rettigheter og plikter framgår av *Forskrift om studier, eksamen og opptak* og er nærmere beskrevet i utfyllende retningslinjer.

Forskriften beskriver blant annet vilkår for ny/utsatt eksamen, klageadgang og hva som regnes som fusk ved eksamen. Studenten er selv ansvarlig for å melde seg opp til eventuell ny/utsatt eksamen.

Informasjon om karakterer, klageadgang og prosess for behandling av begrunnelser og klager med frister kommuniseres og behandles i Studentweb.

Ny sensorkommisjon ved klage består av en intern og en ekstern sensor. Den nye kommisjonen får ikke innsikt i opprinnelig karakter og begrunnelse.

PENSUM

- Bang, S., & Heap, K. (1999). *Skjulte ressurser: om veiledning i grupper*. Oslo: Universitetsforlaget. [Pensum: hele boka (186 s)]
- Eide, S. B., Grelland, H. H., Kristiansen, A., Sævareid, H. I., & Aasland, D. G. (2008). *Til den andres beste: en bok om veiledningens etikk*. Oslo: Gyldendal akademisk. [Pensum s.]
- Hartviksen, M., & Kversøy, K. S. (2008). *Samarbeid og konflikt: to sider av samme sak: SØT-modellen*. Bergen: Fagbokforlaget. [Pensum s.(hele boka 221 s)]
- Lauvås, P., & Handal, G. (2014). *Veiledning og praktisk yrkesteori* (3. utg.). Oslo: Cappelen Damm akademisk. [Pensum:]
- Mathisen, P., & Høigaard, R. (2004). *Veiledningsmetodikk: en håndbok i praktisk veiledningsarbeid*. Kristiansand: Høyskoleforlaget. [Pensum: hele boka 193 s]
- Nilssen, V. (2010). *Praksislæreren*. Oslo: Universitetsforlaget. [Pensum: 171 s]
- Skau, G. M. (2017). *Gode fagfolk vokser: personlig kompetanse i arbeid med mennesker* (5. utg.). Oslo: Cappelen Damm akademisk. [Pensum kap 4 s.81-99 (18 s), kap.8 s161-179(18 s)]
- Tveiten, S. (2013). *Veiledning – mer enn ord...* (4. utg.). Bergen: Fagbokforlaget. [Pensum: hele boka s 11-288(275 s)]
- Ulleberg, I. (2014). *Kommunikasjon og veiledning: en innføring i Gregory Batesons kommunikasjonsteori – med historier fra veiledningspraksis* (2. utg.). Oslo: Universitetsforlaget.
- Vråle, G. B. (2015). *Veiledning når det røyner på ...* Oslo: Gyldendal akademisk.

KRUS3900 BACHELOROPPGAVE

Emnekode og emnenavn	KRUS3900 Bacheloroppgave
Engelsk emnenavn	Bachelor Thesis
Studieprogrammet emnet inngår i	Bachelorstudium i straffegjennomføring
Emnegruppe emnet inngår i	Teoretiske fellesemner
Studiepoeng	15
Semester	8.
Undervisningsspråk	Norsk

INNHold

Bacheloroppgaven er et begrenset, selvstendig faglig arbeid for studenten. Studentene velger selv tema for oppgaven innen de temaer som KRUS anbefaler og veileder i. Gjennom oppgaven skal studentene få trening i å anvende samfunnsfaglig teori og metoder i et større skriftlig arbeid.

Studentene skal gjennom arbeidet med bacheloroppgaven lærer å sette yrkesrelevante problemstillinger inn i vitenskaps- teoretiske og praktiske perspektiv og vise analytisk kompetanse og etisk refleksjon. I tillegg skal studentene lære om krav til behandling av informasjon med særlig vekt sensitive opplysninger. Oppgaven skal integrere tidligere ervervede kunnskaper, men det er også et krav at den bygger på litteratur som studenten ikke har lagt opp som pensum tidligere.

LÆRINGSUTBYTTE

Kunnskaper

Studenten

- har faglig innsikt i et selvvalgt tema med relevans for arbeid i kriminalomsorgen
- har kunnskap om vitenskapsteoretiske perspektiver og kunnskapsutvikling
- har kunnskap om utforming av akademiske oppgavebesvarelser
- kjenner til forskningsetiske retningslinjer som er relevante for oppgaven
- har god kunnskap om bruk av personopplysninger

Ferdigheter

Studenten kan

- formulere en relevant og presis problemstilling og svare ut denne
- søke opp og anvende relevant forskningslitteratur om sitt selvvalgte tema
- anvende kilder på en korrekt måte
- reflektere skriftlig over eget faglige ståsted
- drøfte en problemstilling ved hjelp av teoretisk kunnskap

Generell kompetanse:

Studenten

- kan anvende relevant kunnskap i større skriftlige arbeider
- behersker de formelle og metodiske krav som stilles til akademisk skriving på bachelornivå
- har utviklet analytisk kompetanse, evne til kritisk refleksjon og kan bidra i utvikling på eget arbeidssted
- kan nyttiggjøre seg veiledning

FORKUNNSKAPSKRAV

Opptak til påbygningsstudiet (Bachelorstudium i straffegjennomføring) jf. *Forskrift om studier, eksamen og opptak* kap. 3. Studentene må ha bestått emnene KRUS3000 og KRUS3100, og bestått ett valgfritt programemne ved KRUS eller annen utdanningsinstitusjon.

ARBEIDS OG UNDERVISNINGSFORMER

I forkant av og i løpet av skriveprosessen gis plenumsundervisning og veiledning i gruppe. Veiledning på oppgaven gis i form av en gruppeveiledning og 3 individuelle veiledninger a 45 minutter utover semesteret fram mot innleveringsdato. Veiledning utover dette vil ikke bli gitt med mindre det er søkt om dette ut fra særskilte behov.

Studenten vil forholde seg til en fast veileder. Med mindre annet er avtalt mellom student og veileder, forutsettes det at studenten leverer inn skriftlig materiale senest tre virkedager før veiledningstidene. Veiledning vil ikke bli gitt uten slik forberedelse fra studentens side. Studenten har selv ansvar for kvaliteten på oppgaven som leveres. Veileder har kun ansvar for å gi råd om hvordan oppgaven kan utformes i forhold til problemstillingen.

Den innleverte oppgaven skal være i samsvar med det materialet som studenten har presentert i de individuelle veiledningstidene, og de drøftingene som har funnet sted i disse timene. Studenten har ansvar for at oppgaven leveres i henhold til det reglementet krever.

Arbeidskrav

Innlevering av skjema innen angitt frist med temavalg og foreløpig problemstilling, samt en kort redegjørelse for hvordan praksiserfaring og faglig litteratur er tenkt anvendt i oppgaven.

Muntlig fremføring av oppgaven for en gruppe av medstudenter etter innlevering og før sensur. Fremføringen er på ca. 20 minutter.

Vurderings-/eksamensform og sensorordning

Innlevering av oppgave på mellom 6000 – 10000 ord, som tilsvarer om lag 15 til 25 sider med de fleste moderne skrifttyper, font 12 og linjeavstand 1 ½. Forord, innholdsfortegnelse, registre, litteraturliste, fotnoter og vedlegg kommer i tillegg. Besvarelser på under 6000 ord og over 10000 ord vil ikke bli sensurert.

Opgaver kan utarbeides i fellesskap av en gruppe. Da gjelder andre krav til omfang:

For gruppeoppgaver med to deltakere er omfanget 12000 – 15000 ord. Besvarelser under 12000 ord og besvarelser over 15000 ord blir ikke sensurert.

For grupper med tre deltakere er omfanget 18000 – 20000 ord. Besvarelser under 18000 ord og besvarelser over 20000 ord blir ikke sensurert.

Vurderingsuttrykket er en gradert skala med fem trinn fra A til E for bestått og F for ikke bestått. Det benyttes en intern og en ekstern sensor til sensurering av hver besvarelse. En students veileder kan ikke være sensor.

En student som ikke består, kan levere omarbeidet versjon av bacheloroppgaven til sensur én gang. Det må da gjennomføres individuell veiledning på inntil en klokke time. Det er ikke anledning til å levere omarbeidet versjon for beståtte oppgaver.

Karakterskala/Vurderingsuttrykk

Vurderingsuttrykket er en gradert skala med fem trinn fra A til E for bestått og F for ikke bestått. Se nærmere om beskrivelsene av karakternivåene i innledningen samt *Forskrift om studier, eksamen og opptak* og *Lov om universiteter og høyskoler*.

Rettigheter og plikter ved eksamen

Studentens rettigheter og plikter framgår av *Forskrift om studier, eksamen og opptak* og er nærmere beskrevet i utfyllende retningslinjer.

Forskriften beskriver blant annet vilkår for ny/utsatt eksamen, klageadgang og hva som regnes som fusk ved eksamen. Studenten er selv ansvarlig for å melde seg opp til eventuell ny/utsatt eksamen.

Informasjon om karakterer, klageadgang og prosess for behandling av begrunnelser og klager med frister kommuniseres og behandles i Studentweb.

Ny sensorkommisjon ved klage består av en intern og en ekstern sensor. Den nye kommisjonen får ikke innsikt i opprinnelig karakter og begrunnelse.

PENSUM

I samarbeid med veileder skal studenten utarbeide en pensumliste på minimum 500 sider med vitenskapelige tekster som er relevante for oppgavens tema. I tillegg skal studentene velge minimum 200 sider vitenskaps- og metodelitteratur fra foreslått litteraturliste.

Litteraturlisten kan suppleres og endres av KRUS. Studenter som ønsker å legge opp annen litteratur enn det som er listet opp i litteraturlisten må få dette godkjent av sin veileder.

Litteraturliste:

Album, D., Hansen, M. N., & Widerberg, K. (2010). *Metodene våre: eksempler fra samfunnsvitenskapelig forskning*. Oslo: Universitetsforlaget. [unntatt kapitlene 1, 11 og 14. 270 sider]

Becker, H. S. (2007). *Writing for social scientists: How to start and finish your thesis, book or article* (2. utg.) Chicago: Chicago University Press. [185 sider]

Johannesen, A., Tufte, P. A., & Christoffersen, L. (2016). *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode* (5. utg.). Oslo: Abstrakt. [458 sider]

Fangen, K. (2010). *Deltagende observasjon* (2.utg.). Bergen: Fagbokforlaget. [Kapittel 1-13 (250 sider)]

Fangen, K., & Sellerberg, A. M. (2011). *Mange ulike metoder*. Oslo: Gyldendal Akademisk. [s. 15-36, 57-70, 100-181, 198- 31 og 266-280 (Kapittel 1, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12 og 15) (174 sider)]

Grue, J. (2015). *Teori i praksis: analysestrategier i akademisk arbeid*. Bergen: Fagbokforlaget. [s. 7-139 (132 sider)]

Rienecker, L., & Jørgensen, P. S. (2013). *Den gode oppgaven: håndbok i oppgaveskriving på universitet og høyskole* (2. utg.). Bergen: Fagbokforlaget. [381 sider]

- Ugelvik, T. (2014). Prison ethnography as lived experience: Notes from the diaries of a beginner let loose in Oslo prison. *Qualitative Inquiry*, 20(4), 471-480. doi: 10.1177/1077800413516272
[10 sider]
- Weiss, R. S. (1994). *Learning from strangers: The art and method of qualitative interview studies*.
New York: Free Press. [Kapittel 1-3, kapittel 4 fram til side 83, og kapittel 5-6 (140 sider)]